

Behoort bij raadsbesluit van
6 februari 2007, nr. 2007, IV.5/I,

De griffier,

Nota Sport en bewegen Gemeente Margraten

Inhoudsopgave

		Pagina
Hoofdstuk 1	Inleiding	4
Hoofdstuk 2	Margraten in beeld	5
2.1	Leeftijdsopbouw	5
2.2	Strategische visie: Margraten naar kwaliteit en allure	6
2.3	Raadsprogramma 2002-2006	8
2.4	Sport in relatie tot andere beleidsterreinen	9
2.5	Sport en bewegen in Margraten	11
Hoofdstuk 3	Externe trends en ontwikkelingen	16
3.1	Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen	16
3.2	Demografische ontwikkelingen	17
3.3	Sociaal-economische ontwikkelingen	18
3.4	Politiek-bestuurlijke ontwikkelingen	18
3.5	Trends en ontwikkelingen in sportdeelname	18
3.6	Overige ontwikkelingen in de sport	19
3.7	Ontwikkelingen in aanpalende beleidsterreinen	19
3.8	Conclusies	20
Hoofdstuk 4	SWOT-analyse	21
4.1	SWOT	21
4.2	Thema's toekomstig beleid	22
Hoofdstuk 5	Sportbeleid	23
5.1	Algemeen	23
5.2	Inleiding	23
5.3	Visie sportbeleid	23
5.4	Doelstellingen sportbeleid	23
5.5	Pijlers sportbeleid	24
5.6	Gemeentelijke taken	24
Hoofdstuk 6	Sportvoorzieningen	25
6.1	Algemeen	25
6.2	Visie	25
6.3	Beleidsuitgangspunten	25
6.4	Doelstellingen	26

Inhoudsopgave (- vervolg -)		Pagina
Hoofdstuk 7	Sportaanbod	29
7.1	Algemeen	29
7.2	Visie	29
7.3	Beleidsuitgangspunten	29
7.4	Doelstellingen	29
Hoofdstuk 8	Sportstimulering	32
8.1	Algemeen	32
8.2	Visie	32
8.3	Beleidsuitgangspunten	32
8.4	Doelstellingen	32
Hoofdstuk 9	Subsidies en Tarieven	38
9.1	Algemeen	38
9.2	Visie	38
9.3	Beleidsuitgangspunten	38
9.4	Doelstellingen	38
Hoofdstuk 10	Uitvoeringsprogramma	40
10.1	Sportvoorzieningen	40
10.2	Sportaanbod	44
10.3	Sportstimulering	45
10.4	Subsidies en tarieven	49
10.5	Jaarplan	50

Hoofdstuk 1 Inleiding

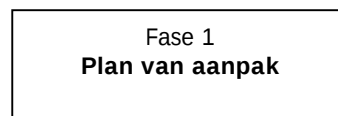
Op 7 december 2004 heeft het college van B&W besloten het Huis voor de Sport Limburg de opdracht te verstrekken om een sport- en beweegnota te schrijven. Voor u ligt een nota waarin een duidelijke richting wordt gegeven aan het toekomstige sport- en beweegbeleid van de gemeente Margraten.

Opdrachtformulering

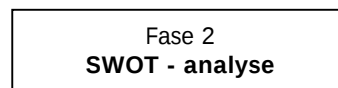
Het opstellen van een integrale nota die een belangrijk kader moet vormen voor de uitvoering van het sport- en beweegbeleid. Waar nodig en waar mogelijk worden er dwarsverbanden gelegd met andere beleidsterreinen zoals zorg, onderwijs, jeugd, ouderen, vrijwilligers, toerisme en gezondheid. In de nota wordt uitgegaan van het bestaande beleid en bepalen voornamelijk de sterkten en kansen de contouren van het toekomstige sportbeleid.

Fasering en stappenplan

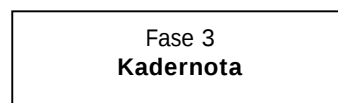
FASE 1:

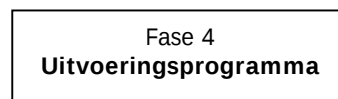
FASE 2:

FASE 3

FASE 4

Werkwijze

Door middel van deskresearch is in fase 2 veel informatie verzameld. Daarbij is enerzijds gebruik gemaakt van vakliteratuur en anderzijds van beschikbare informatie bij de gemeente Margraten, zoals bestaande beleidsnotities, raadsstukken, statistische informatie etc. Daarnaast is er een enquête gehouden onder de burgers en de sportverenigingen.

Deze informatie is vertaald in een SWOT-analyse en heeft geleid tot een viertal thema's die als belangrijkste bouwstenen hebben gefungeerd voor de totale sportnota, te weten sportvoorzieningen, sportaanbod, sportstimulering en subsidies en tarieven.

De genoemde thema's zijn vervolgens uitgewerkt tot een integraal sport- en beweegbeleid. Per thema worden de visie, de uitgangspunten en de doelstellingen beschreven.

Daarna is er een uitvoeringsprogramma samengesteld. Deze geeft een samenvatting en een planning van de beleidsvoornemens.

Hoofdstuk 2 Margraten in beeld

De gemeente Margraten bestaat uit de kerkdorpen Margraten, Cadier en Keer, Bemelen, Sint Geertruid, Mheer, Noorbeek, Banholt, Eckelrade en Scheulder. De huidige gemeente Margraten is in 1982 ontstaan bij de gemeentelijke herindeling van Zuid-Limburg door het samenvoegen van de gemeenten Margraten, Cadier en Keer, Noorbeek, Mheer, Bemelen en Sint Geertruid en toevoeging van de kernen Scheulder en Eckelrade.

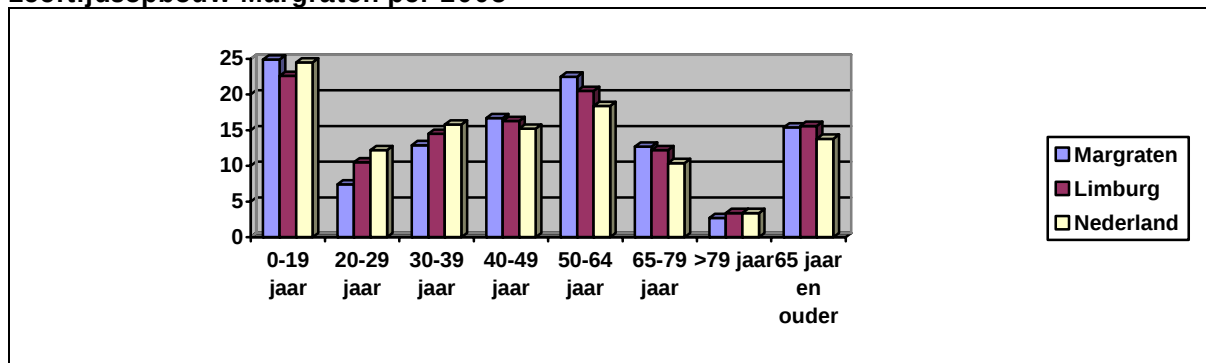
Het inwonersaantal per 1 januari 2006 bedraagt 13.524. Er zijn 5.326 huishoudens.

2.1 Leeftijdsopbouw

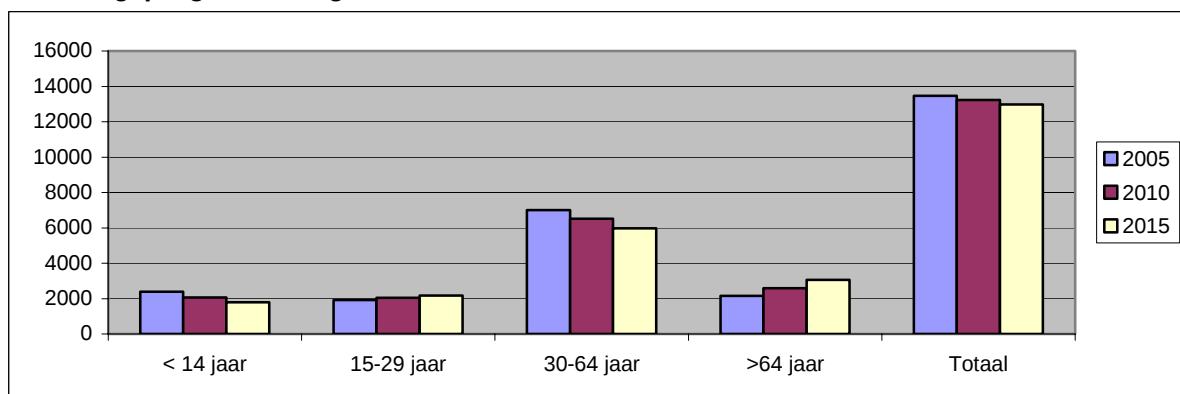
De landelijke trends van vergrijzing (het toenemende aandeel ouderen) is ook in Margraten goed herkenbaar. De groep 50 – 79 jaar (35%) is zeer groot te noemen in vergelijking met de provincie (32,7%) en Nederland (28,8%). De vergrijzing zal in Margraten de komende jaren verder gaan toenemen.

Daar tegenover valt op dat het aandeel 0 – 19 jarigen hoog is (24,9%) in vergelijking met de provincie (22,6%). Echter uit de prognoses van het aantal basisschoolleerlingen blijkt dat dit aantal de komende 10 jaar met 25% zal afnemen. Met recht mag dan ook geconcludeerd worden dat ook de ontgroening (afname aantal jongeren) de komende jaren in Margraten aan de orde zal zijn.

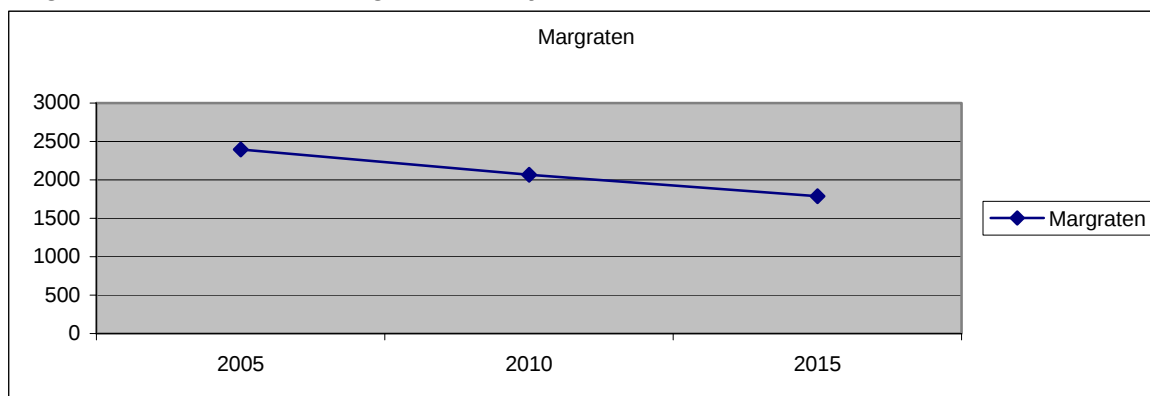
Leeftijdsopbouw Margraten per 2005

Bevolkingsprognose Margraten 2005 – 2015

Prognose basisschoolleerlingen t/m 14 jaar

2.2. Strategische beleidsvisie 2005: Margraten naar kwaliteit en allure

In de beleidsvisie 2005 worden de beleidsuitgangspunten geformuleerd tot 2015. Was de in 1999 vastgestelde beleidsvisie nog enigszins defensief, gericht op het behoud van het goede, is de nieuwe visie offensiever, gericht op het tot stand brengen van nieuwe sterkten.

Hierna worden enkele passages uit de beleidsvisie belicht, die relevant zijn voor de sportnota.

2.2.1 Relevante elementen nader verkend

- **Vrijwilligerswerk**

Voor Margraten is het vrijwilligerswerk van grote waarde. Vele van de voorzieningen in Margraten worden gedragen door vrijwilligers en dat maakt dat ontwikkelingen ten aanzien van de inzet van vrijwilligers voor Margraten zeer relevant zijn. Al dit vrijwilligerswerk is essentieel voor het functioneren van de samenleving. En in Margraten is dat helemaal het geval, omdat het hoge niveau van sociale betrokkenheid ook met zich brengt dat een relatief hoge inzet van vrijwilligers er vanzelfsprekend wordt gevonden. Ontwikkelingen die de beschikbaarheid van vrijwilligers in de toekomst beperken, komen in hun gevolgen in Margraten dan ook hard aan. Speciale aandacht dient in dit kader uit te gaan naar de tweeverdieners, het groeiende aantal 55-plussers en de jonge vrijwilliger.

- **Onderwijs**

De huisvesting van het basisonderwijs vraagt de aandacht voor wat betreft de ontwikkeling van een 'brede school'. Het gaat er daarbij om het schoolgebouw een centrale plaats te geven in het dorp, door er voorzieningen onder te brengen, die het 'levenslang leren' in de directe woonomgeving faciliteren. Scholing, vorming en training gaan een steeds vastere plaats krijgen in ons leven, niet alleen in de vorm van aanvankelijk leren, leren in de jeugd, maar ook in de vorm van steeds wederkerend leren.

- **Verenigingen**

Margraten kent een groot aantal verenigingen. Daarvoor is deels de opbouw vanuit de dorpen verantwoordelijk, maar ook het sociaal-culturele klimaat dat Margraten kenmerkt. Kijkend naar de sociaal-culturele structuur van een gemeenschap valt het steeds weer op hoe belangrijk daarin de verenigingen zijn. Zij vormen als het ware het geraamte van de samenleving, waaraan zaken kunnen worden opgehangen, worden verankerd, waardoor de samenleving 'stevigter' krijgt. Verenigingen hebben natuurlijk een specifiek doel dat geen directe relatie heeft tot de samenlevingsopbouw als zodanig, maar het is goed dat een gemeente haar relatie tot de verenigingen niet alleen door het specifieke doel van de desbetreffende vereniging laat bepalen, maar juist ook door de bijdrage die een vereniging levert aan de sociale samenhang van de lokale samenleving.

- **Sport en recreatie**

De tevredenheid op dit gebied is in Margraten groot. Die tevredenheid uit zich naar twee kanten in het bijzonder. Naar de kwaliteit van de omgeving waarin het goed toeven is. Waar de mensen ook ervaren dat ze die beleving met elkaar delen, omdat ze elkaar er tegen komen, elkaar er ontmoeten.

De tevredenheid uit zich ook naar de voorzieningen die voor dat doel in het leven geroepen zijn, en dan met name de sportvoorzieningen. Natuurlijk is er nog wel wat te wensen. Maar in het algemeen heerst er op dit gebied een grote tevredenheid.

De continuïteit in die kwaliteitsbeleving met betrekking tot de voorzieningen is overigens niet vanzelfsprekend. Met name de beoefening van teamsporten staat onder druk, en zeker wanneer dat in competitieverband gebeurt. Er zijn enerzijds demografische factoren in de vorm van het wegvallen van delen van bepaalde leeftijdsgroepen (in het kader van de ontgroening) die dat bemoeilijken, maar er zijn anderzijds ook maatschappelijke ontwikkelingen die maken dat er van een grotere vrijblijvendheid bij het teamsporten sprake is. Om bijvoorbeeld elke zaterdag een jeugdelftal in het veld te kunnen brengen moeten thans zo'n 18 sporters voor dat elftal worden ingeschreven tegen 14 nog niet zo lang geleden. Mensen gaan anders om met verplichtingen die zij in het kader van hun vrijetijdsbesteding op zich nemen. En dat manifesteert zich ook in de wijze waarop en de intensiteit waarmee sportvoorzieningen worden benut. Het is thans zeker niet het moment om daaraan in Margraten reeds vergaande consequenties te gaan verbinden voor het beleid ten aanzien van sportaccommodaties, maar er komt een moment waarop het niet langer verantwoord is voor elk dorp een complete set voorzieningen in stand te houden. Dat moment komt er eerder bij voorzieningen voor individuele sporten dan voor teamsporten, eerder bij voorzieningen voor een doelgroep die mobiel is en prima in staat voor de sportbeoefening naar het naastliggende dorp te gaan dan voor een doelgroep die daartoe op de diensten van anderen aangewezen is, maar komen doet het moment; vast en zeker. De opgave voor het gemeentebestuur efficiënt met middelen om te gaan maakt dat onvermijdelijk.

2.2.2 Beleid

- **Sport**

De sportvoorzieningen in Margraten scoren hoog in de waardering. Toch is er aanleiding te gaan denken over een sportbeleid, minder als accommodatiebeleid en meer als welzijnsbeleid, minder met alleen de jeugd als doelgroep voor sportstimulering voor ogen, en met ook de senioren in het vizier. De senioren zijn de fase van de bejaardengymnastiek voorbij. Ook ten aanzien van deze doelgroep kan er gesproken worden van 'breedtesport'. Maar dan is het wel zaak dat de gemeente overweegt welke consequenties daaraan dienen te worden verbonden, ook in termen van subsidiebeleid en beleid ten aanzien van vrijwilligers.

- **Vrijwilligerswerk**

Het is helemaal niet zo eenvoudig te werken aan een model voor de stimulering van het vrijwilligerswerk dat voor Margraten zo essentieel is. Het is voor Margraten echt van groot belang in deze geen afwachtende houding aan te nemen, maar initiatiefrijk te zijn om te zorgen dat de loop der dingen geen kans krijgt afbreuk te doen aan de kwaliteit die zo geapprecieerd wordt. Wellicht bieden initiatieven van anderen – hogere overheden of particulieren – aanknopingspunten om met hun steun hiertoe een aanzet te kunnen maken. Het zal dan overigens wel zaak zijn van meet af aan te denken aan de mogelijkheden daaraan een passende follow-up te geven, zodra de steun van derden afloopt.

- **Evenementen**

De gemeente dient een attitude aan te nemen waarbij er flexibel wordt ingespeeld op initiatieven tot culturele evenementen en sportevenementen. En wellicht komen er uit de toeristisch-recreatieve sector voor de gemeente zaken naar voren die in de vorm van routegebonden dagrecreatieve voorzieningen een versterking zouden kunnen betekenen voor de samenhang en daarmee de kwaliteit van het geheel dat aan voorzieningen geboden kan worden, en vraagt de realisatie ervan om een tijdelijke ondersteuning. En misschien komt er wel een evenement als trekpleister, passend bij de schaal van Margraten, dat een substantiële inzet van de kant van de gemeente behoeft.

2.2.3 Karakteristiek en missie

De karakteristiek van de gemeente Margraten is als volgt samengesteld (deels):

Het leven in de dorpen van de gemeente Margraten is van hoge kwaliteit. Die kwaliteit moet behouden blijven en – waar mogelijk – worden versterkt. Dat gaat grote inspanningen kosten doordat algemeen maatschappelijke ontwikkelingen en in het bijzonder demografische processen er afbreuk aan (dreigen te) doen.

Daartoe is het nodig dat de dorpen in de gemeente minder alleen voor zichzelf en meer voor elkaar zorgen, en in gezamenlijkheid er voor zorgen de positie van de gemeente Margraten in de regio sterk te maken."

Deze karakteristiek is vervolgens vertaald in een korte, bondige missie:

De gemeente Margraten levert een bijdrage aan het veilig stellen van het welzijn van de mensen die zijn aangewezen op de gemeente en haar regio."

2.3 Raadsprogramma 2007-2010

Het raadsprogramma bevat de beleidsdoelstellingen voor de gemeente Margraten voor de periode 2007-2010. Als zodanig kan het raadsprogramma worden gekwalificeerd als het lokale regeerakkoord. De relevante programma's worden hierna kort benoemd:

2.3.1 Ruimte

Ruimtelijke ontwikkeling

De gemeente moet zorgdragen voor een kindvriendelijke leefomgeving. Het creëren van speelveldjes voor kinderen in de woonbuurten levert daartoe een bijdrage.

Openbare ruimte

Als "groene" gemeente besteedt Margraten bijzondere aandacht aan het openbaar groen, zowel m.b.t. de aanleg daarvan als het regelmatig onderhoud. Dit onderhoud geschiedt planmatig en integraal. Bij het onderhoud worden aspecten van de sociale veiligheid betrokken.

Natuur en milieu

Er moet aandacht worden geschonken aan de vergroting van de mogelijkheden tot recreatie. Voor de leefbaarheid in de gemeente Margraten in de toekomst is het wezenlijk, dat er voldoende aantrekkelijke ruimte is om te recreëren. Natuurgebieden hebben hierbij een belangrijke functie. Het beleid voor natuur en landschap zal zich niet moeten beperken tot de zorg voor het verleden, en de zorg voor het bestaande, maar zal door vernieuwing ook moeten zorgen voor de dag van morgen.

2.3.2 Leefbaarheid

Toerisme en recreatie

Er dienen initiatieven te worden ontplooid om de aantrekkingskracht van onze gemeente op een brede toeristische doelgroep te vergroten te vergroten.

Welzijn, sport en volksgezondheid

Een heroriëntatie op het welzijnsbeleid dient te leiden tot nieuwe impulsen aan het verenigingsleven en aan andere organisaties waarin de sociale verbondenheid van inwoners in de dorpen tot uiting komt.

Sport is meer dan recreatie en vrijetijdsbesteding. Actieve deelname aan de sport is niet alleen van belang voor de volksgezondheid voor jong en oud, maar ook omdat jongeren in teamverband (leren) optreden, regels in acht nemen en eigenwaarde opbouwen. Van belang wordt geacht dat sportverenigingen financieel en organisatorisch worden ondersteund. Deze ondersteuning zal selectief en flexibel moeten worden afgestemd op de belangstelling van de inwoners voor de verschillende verenigingen.

De kwaliteit van de sportcomplexen dient gewaarborgd en afgestemd te zijn op de behoefte van de verenigingen op voorwaarde dat de complexen voldoende levensvatbaar zijn. Verder moet aandacht worden besteed aan de verbreding van het sportaanbod.

Er dient de nodige prioriteit te worden gegeven aan het stimuleren van het vrijwilligerswerk in de gemeente, dit in verband met de groeiende behoefte aan vrijwilligers als gevolg van de vergrijzing.

De gemeente heeft een taak in het bevorderen van een zodanige sociale samenhang en gemeenschapszin in de buurten en dorpen, dat het mogelijk is dat een ieder en dus ook de gehandicapten zolang mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) leven en beslissen.

De gemeente wil extra aandacht aan participatie van de jeugd bij ontwikkeling van gemeentelijk beleid.

De gemeente staat een kindvriendelijke woonomgeving voor ogen, waarbij het creëren van speelveldjes een bijdrage kan leveren.

Onderwijs

De gemeente maakt zich sterk voor de ontwikkeling van de basisscholen tot brede scholen.

Veiligheid

Het beleid is onder andere gericht op het verbeteren van de sociale veiligheid en de vermindering van overlast. Waar het gaat om toezicht en handhaving is een integrale aanpak nodig. Jongeren verdienen bijzondere aandacht.

2.4 Sport in relatie tot andere beleidsterreinen

2.4.1 Welzijn

In 2002 heeft de gemeenteraad een nieuwe Subsidieverordening Welzijnswerk Margraten vastgesteld. Voor specifieke doelgroepen zoals jeugd, ouderen en vrijwilligers zijn subsidies beschikbaar. In 2002 zijn de subsidiebijdragen met 15% verhoogd, terwijl de bedragen per jeugdlid met 30% zijn verhoogd. In Margraten kunnen verenigingen een beroep doen op een huursubsidie. De huurprijzen worden marktconform berekend, echter een vereniging heeft de mogelijkheid om een gedeelte (tussen de 30% en 85%) van de vastgestelde huur via een huursubsidie te compenseren. Hierdoor is niet langer sprake van indirecte subsidies, maar is er een duidelijk beeld van huursommen en directe subsidies.

Tevens is er een stimuleringsregeling voor vrijwilligerswerk van kracht. De regeling maakt het mogelijk subsidies te verstrekken voor het bevorderen van vrijwilligerswerk en/of vernieuwende initiatieven.

Het merendeel van de subsidies zijn normsubsidies, waarbij het aantal leden het subsidiebedrag bepaalt.

2.4.2 Jeugd

In 1999 is met de Heuvellandgemeenten een gezamenlijk jeugdbeleid opgesteld dat is gericht op voorwaardenscheppend beleid waarbij de jeugd volop mogelijkheden heeft voor ontwikkeling en ontplooiing. Communicatie, participatie en integratie zijn sleutelbegrippen binnen het jeugdbeleid. De doelstelling is: Het leveren van bijdragen aan een goede en gezonde ontwikkeling en het vergroten van de ontplooiingsmogelijkheden van jeugdigen. Margraten heeft inmiddels ook te kampen met de overlast die hangjongeren veroorzaken. Het ontbreken van een nuttige tijdsbesteding is vaak de oorzaak.

Sport kan een wezenlijke bijdrage leveren aan de uitvoering van het jeugdbeleid. Sportparticipatie beoogt om meer beleid te maken mét jonge mensen en niet alleen over hun hoofden heen. Dat kan door deel te nemen aan of het organiseren van sportieve en recreatieve activiteiten. Hierdoor wordt aan jonge mensen meer ruimte gegeven voor eigen initiatief en voor eigen verantwoordelijkheid. Ook sportverenigingen kunnen hierin een actieve rol spelen.

De ongezondere leefstijl van jongeren noodzaakt een aanpak waarbij jongeren vooral met de intrinsieke aantrekkelijkheid van sporten bewegen kennismaken. Niet al te nadrukkelijk de gezondheidswaarde onder de aandacht brengen, maar aansluiten op speels bewegen en spelen. Hoe vroeger de scholieren, nog voor overgewicht een fysiek probleem vormt, beleven dat sport en bewegen leuk is, hoe meer een ongezonde leefstijl kan worden voorkomen. Een samenwerking tussen onderwijs en sport is hiervoor een noodzakelijk uitgangspunt.

2.4.3 Ouderen

Limburg vergrijst sterker dan de rest van Nederland. In 2000 lag Limburg een procentpunt voor op het landelijke gemiddelde. De prognose geeft aan dat Limburg in 2030 ver boven het landelijk gemiddelde zal komen. Daarnaast zal het aantal ouderen met matige of ernstige lichamelijke beperking in de periode tot 2030 naar verwachting verdubbelen tot circa 105.000 personen. De vraag naar zorg en dienstverlening zal daarmee toenemen.

In Margraten is de groep 50 – 79 jaar (35%) zeer groot te noemen in vergelijking met de provincie (32,7%) en Nederland (28,8%). De vergrijzing zal in Margraten de komende jaren verder gaan toenemen.

Uitgangspunt is dat de groeiende groep ouderen zolang mogelijk in hun eigen omgeving moet blijven wonen. Voorzieningen en activiteiten op het gebied van sporten en bewegen zijn hiervoor ook van belang. Het sport- en ouderenbeleid zal dan ook integraal moeten worden aangepakt. Er zal een actief stimuleringsbeleid gevoerd moeten worden voor seniorenparticipatie binnen de georganiseerde sport en particuliere aanbieders.

2.4.4 Gezondheid

Gezondheid is een groot goed. Het aantal volwassenen en jongeren dat rookt, te veel drinkt, te weinig beweegt en ongezond eet blijft verontrustend hoog. Beweeg- en voedingsnormen worden door een overgrote meerderheid niet gehaald. Aandoeningen aan het bewegingsapparaat vormen de belangrijkste gezondheidsachterstand. Gelet op de toenemende vergrijzing zullen de aandoeningen van het bewegingsapparaat naar verwachting verder toenemen.

Onder jongeren zijn vooral bewegingsarmoede en overgewicht factoren in opkomst die de gezondheid negatief beïnvloeden.

Sport en bewegen leveren een belangrijke bijdrage aan onze gezondheid. Het verbetert niet alleen de gezondheid maar is vooral ook plezierig en ontspannend.

2.4.5 Onderwijs

Hoewel het onderwijs zelf verantwoordelijk is voor de invulling van het bewegingsonderwijs, is in het kader van een integrale sportnota een koppeling tussen het onderwijs en de sport zeer wenselijk. Het sporten en bewegen moet beginnen bij leerlingen van het basisonderwijs en met name vanuit het ministerie van VWS komen er steeds meer initiatieven om het sportaanbod in het basisonderwijs, tijdens of na de reguliere schooltijd, verder uit te breiden. Daarnaast is het onderwijs bij uitstek een vindplaats voor jeugd en jongeren om allerlei andere activiteiten op het gebied van sporten en bewegen te initiëren. In dit verband wordt gewezen op de BOS-regeling (Buurt, Onderwijs, Sport), een impuls vanuit het ministerie van VWS waar door middel van een samenwerking tussen de drie genoemde beleidsterreinen achterstanden (o.a. overgewicht, bewegingsarmoede, overlast) bij jongeren van 4 – 19 jaar worden teruggedrongen.

2.4.6 Toerisme

Deel uitmakend van het Nationaal Landschap Mergelland behoort Margraten tot een van de mooiste Zuid-Limburgse gemeenten. Hoewel Margraten zich niet primair als toeristische gemeente profileert, wil de gemeente de huidige toeristen wel langer vasthouden. Het optimaliseren van wandel- en fietsroutes kan bijdragen aan dit streven en heeft daarmee tevens een positief effect op de inwoners van Margraten die willen sporten en bewegen.

Ook ontwikkelingen op het gebied van zorgtoerisme kunnen een positieve invloed hebben op enerzijds het gebruik van bestaande sportvoorzieningen maar anderzijds ook op nieuwe initiatieven op het gebied van sporten en bewegen.

2.5 Sport en bewegen in Margraten

2.5.1 Huidig beleid en visie op sport en bewegen

De gemeente Margraten kent geen integraal sportbeleid. De rol van de gemeente op het gebied van sport beperkt zich tot een voorwaardenscheppende rol als het gaat om beheer en exploitatie van sportaccommodaties en stimulerend als het gaat om het toekennen van subsidies. Met het oprichten van een servicepunt vrijwilligers wordt gerichte ondersteuning geboden aan de sportverenigingen.

In meerdere beleidsnotities (jeugd, gezondheid, toerisme) wordt sport en bewegen genoemd als middel om doelstellingen te verwezenlijken.

Om sport en bewegen te verankeren en optimaal als middel in te zetten bij andere beleidsterreinen is het waardevol om een integraal sport- en beweegbeleid vorm te geven.

2.5.2 Huidig sportaanbod en –deelname

Margraten kent een zeer actief verenigingsleven. Op sportgebied zijn ongeveer 65 verenigingen actief, waarvan 35 gesubsidieerd en 30 ongesubsidieerde / recreatieve clubs.

In de kernen vervullen deze verenigingen een rol die verder gaat dan het aanbieden van sportmogelijkheden. Op sociaal gebied spelen de clubs een onmisbare rol en dragen ze bij aan de leefbaarheid in de kernen.

De landelijke tendensen aangaande de veranderingen in de vrijetijdsbesteding, zijn ook in Margraten voelbaar. Hoewel de gemeente beschikt over een groot aantal verenigingen, neemt de druk op het verenigingsleven verder toe. Het wordt voor verenigingen steeds moeilijker om voldoende vrijwilligers te vinden, wat wordt versterkt door de toenemende complexiteit van het verenigingsbestuur.

Uit het onderzoek onder de sportverenigingen blijkt dat slechts 17,4% van de verenigingen een stijging van het ledenaantal verwacht. Van de verenigingen heeft ruim 70% geen beleidsplan en ook geen doelgroepenbeleid. De 30% die zich wel bewust richt op een doelgroep, richt zich op de jeugd. De meerderheid van de verenigingen doet wel actief aan werving van vrijwilligers. Voor 52,4% van de verenigingen is het vinden van vrijwilligers een groot probleem. Toch is er onder de bestaande vrijwilligers zo goed als geen verloop.

Als grootste knelpunten bij verenigingen komen een tekort aan bestuursleden (52,2%), tekort aan vrijwilligers (30,4%), capaciteitsproblemen accommodatie (21,7%) te hoge huurkosten (17,4%), te weinig sponsorinkomsten (17,4%) en te weinig inzet van verenigingsleden (17,4%) naar voren.

De gemeente Margraten onderkent het belang van een rijk en gevarieerd verenigingsleven en is dan ook van mening dat verenigingen op een verantwoorde wijze ondersteund dienen te worden. Echter, vergrijzing en ontgroening zijn ontwikkelingen waar ook Margraten niet aan zal ontkomen. Het is juist nu van belang voor verenigingen om pro-actief en toekomstgericht beleid te voeren om uiteindelijk het hoofd boven water te kunnen houden.

Uit de gehouden enquête onder de inwoners van Margraten blijkt dat 39,5% van de inwoners vindt dat er voldoende aanbod is qua sport- en beweegmogelijkheden in Margraten. Van de inwoners zegt 27,7% dat het aanbod onvoldoende is. Met name een fitness- c.q. sportschool en een zwembad worden gemist. Bovendien zijn er onvoldoende speelmogelijkheden voor kinderen in de nabije woonomgeving.

Bijna 60% van de inwoners geeft aan dat men 5 – 7 dagen per week dagelijks een half uur intensief beweegt (Nederlandse Beweegnorm). Dit lijkt aan de hoge kant, aangezien het landelijke gemiddelde op ongeveer 45% komt. Ruim 40 % geeft aan niet te voldoen aan deze beweegnorm.

17% van de respondenten heeft in de afgelopen 12 maanden niet gesport; 63,3% geeft aan wekelijks te sporten. De meeste beoefende sport- of beweegactiviteiten zijn: Wandelen, Fitness/aerobics, Fietsen, Zwemmen, Tennis, Voetbal en Hardlopen. Slechts 23% van deze activiteiten werden in verenigingsverband (=georganiseerde sport) beoefend.

Van de mensen die niet sporten wordt tijdsgebrek, geen mogelijkheden in eigen woonkern, te duur en geen zin in alle verplichtingen als belangrijkste redenen opgevoerd.

Het huidige aanbod aan Meer Bewegen voor Ouderen-activiteiten voor vooral de wat oudere burgers is laagdrempelig en wordt op dit moment in alle kernen aangeboden door Stichting Trajekt. In totaal zijn er 19 groepen actief. Voor de leeftijdscategorie 50-65 jarigen is het aanbod voor sport- en beweegactiviteiten nog onvoldoende. Sportverenigingen hebben vaak geen apart aanbod voor ouderen, waardoor slechts een beperkt aantal sporten, vaak in ongeorganiseerd verband, veel oudere beoefenaars kent: zwemmen, wandelen en fietsen zijn de meest populaire sporten bij ouderen.

De gemeente stimuleert de reguliere verenigingen niet actief om hun activiteiten de doelgroep 50-plussers open te stellen. Uit de enquête blijkt ook dat 70% van de sportverenigingen geen gericht doelgroepenbeleid voeren. De verenigingen die dit wel doen richten zich met name op de jeugd. De seniorenmarkt wordt onder invloed van de vergrijzing steeds groter, dus het zou raadzamer zijn dat verenigingen zich ook op deze doelgroep gaan richten.

2.5.3 Accommodatiebeleid

Het accommodatiebeleid is een belangrijk onderdeel van het sportbeleid. Het kent twee aspecten: de realisatie en beheer van voorzieningen en de exploitatie daarvan. Zowel het (niet) realiseren van bepaalde voorzieningen als de wijze waarop voorzieningen worden geëxploiteerd (tarieven, beheersvormen) zijn van grote invloed op de wijze waarop burgers sporten en de kosten die dat met zich brengt. De gemeente Margraten kent verschillende sportaccommodaties, verdeeld over de kernen. De sportaccommodaties worden gebruikt door sportverenigingen, scholen, individuele recreanten en andere groepen.

Accommodaties als voetbalcomplexen en tennisbanen hebben veelal een hoofdgebruiker: de vereniging die de accommodatie als thuisbasis heeft. Scholen maken (vrijwel) geen gebruik van de buitensportaccommodaties. Een aantal kantines c.q. clubhuizen is eigendom van de gemeente.

In Margraten zijn de volgende sportaccommodaties:
(de accommodaties zijn eigendom gemeente, tenzij anders vermeld)

Margraten

- Voetbalaccommodatie: 3 velden en clubhuis
- Tennisaccommodatie: 3 banen, 2 oefenhoeken en clubhuis
- Sporthal
- Gymzaal
- 2 jeu de boules banen

Cadier en Keer

- Voetbalaccommodatie: 3 velden en clubhuis
- Tennisaccommodatie: 8 banen (4 eigendom vereniging) en clubhuis
- Hockeyaccommodatie: 2 kunstgrasvelden (1 eigendom vereniging) en clubhuis
- Handboogaccommodatie: 4 schietbanen en clubhuis
- Golfbaan: 18 holes (eigendom investeringsmaatschappij)
- 2 gymzalen
- 5 jeu de boules banen

Bemelen

- Voetbalaccommodatie: 1 veld, 1 oefenhoek
- Sportstichting: clubhuis (eigendom stichting)

Sint Geertruid

- Voetbalaccommodatie: 2 velden, kleedgebouw en kantine (eigendom vereniging)
- Tennisaccommodatie: 2 banen en clubhuis
- Gymzaal

Mheer

- Voetbalaccommodatie: 1 veld, 1 oefenhoek, clubhuis (eigendom vereniging)
- Tennisaccommodatie: 4 banen en clubhuis (eigendom vereniging)
- Gymzaal
- 1 jeu de boules baan (eigendom vereniging)

Noorbeek

- Voetbalaccommodatie: 1 veld, 1 oefenveld, clubhuis
- 1 jeu de boulesbaan (particulier eigendom)

Banholt

- Voetbalaccommodatie: 1 veld, 1 oefenveldje, kantine en kleedgebouw (eigendom vereniging)

Scheulder

- Voetbalaccommodatie: 1 veld, clubhuis (eigendom vereniging)

Buitensportaccommodaties

-Voetbalaccommodaties

Binnen de gemeente Margraten liggen veel voetbalvelden. Uitgaande van de Senioren Wedstrijd Equivalent-normen (SWE) van het NOC*NSF heeft een voetbalvereniging per 8 SWE-eenheden behoefte aan 1 wedstrijdveld en per 3 wedstrijdelden behoefte aan 1 trainingsveld. De SWE-norm gaat uit van een belastingnorm, waarbij er onderscheid wordt gemaakt in senioren, junioren en pupillenteams.

Gemeentebreed bekeken is er, na toepassing van de SWE-norm, behoefte aan 13 velden (wedstrijd- en trainingsvelden), terwijl er in werkelijkheid 17 wedstrijd- en trainingsvelden beschikbaar zijn.

Het aantal voetbalclubs (8) ten opzichte van het inwonersaantal is bijzonder hoog. Gemiddeld is er één voetbalclub op ongeveer 1.685 inwoners. Daarbij valt overigens met name op dat bij de jeugdteams vooral de oudere jeugd slecht vertegenwoordigd is.

Op het gebied van eigendommen valt op dat het merendeel van de kantines eigendom is van de gemeente. Het gehele onderhoud, behalve het klein dagelijks onderhoud, van de voetbalaccommodaties komt voor rekening en uitvoering van de gemeente Margraten.

-Tennisaccommodaties

Ook het aantal tennisvelden is kwantitatief aan de hoge kant. Margraten beschikt over 17 tennisbanen, terwijl er een kleine 700 leden zijn bij de vijf tennisverenigingen. Aan de hand van de norm van het NOC*NSF is de behoefte 1 veld per 50 leden, dus dit betekent in de situatie Margraten: 14 banen.

Het merendeel van de banen en de kantines is in eigendom van de gemeente, het overige is geprivatiseerd.

- Hockeyaccommodatie

Het aantal kunstgras hockeyvelden voldoet aan de feitelijke behoefte. Indien de planningsnorm van het NOC*NSF wordt toegepast op de huidige situatie van Hockeyclub Hockeer, dan is de behoefte 1,6 kunstgrasveld. In werkelijkheid beschikt Hockeer over 2 kunstgrasvelden.

Binnensportaccommodaties

Margraten beschikt over vijf gymzalen in Margraten, Cadier en Keer, Mheer en St. Geertruid en één sporthal in Margraten. Deze binnensportaccommodaties zijn eigendom van de gemeente en worden met name gebruikt door diverse sport- en beweegverenigingen en door het basisonderwijs.

De bezetting van de accommodaties is voor verbetering vatbaar. De bezetting van de gymzalen varieert tussen de 40 en 60% van de beschikbare tijd en de sporthal, met meer gebruiksmogelijkheden, behaalt slechts een bezetting van 33%.

De gebruikers zijn in het algemeen tevreden over de kwaliteit en kwantiteit van de accommodaties. Alleen de gymzaal Margraten komt minder goed uit de bus. De onderhoudstoestand en de hygiëne worden beoordeeld als slecht. De temperatuur en ventilatie van de sporthal De Hoven komen als onvoldoende uit het onderzoek onder gebruikers.

Openbare ruimte

De gemeente Margraten beschikt over een groot aantal wegen, paden en natuur die zich uitstekend lenen voor sportieve recreatie zoals wandelen, fietsen, hardlopen, ruitersport en andere routegebonden vormen van sport en bewegen.

2.5.4 Subsidies

Op basis van de in 2002 vastgestelde “Subsidieverordening Welzijnswerk Margraten” worden jaarlijks de subsidies toegekend. De gehanteerde uitgangspunten die van belang zijn voor deze nota worden hierna benoemd:

- Jeugd- en jongerenwerk, vernieuwing ouderenbeleid en stimulering van vrijwilligerswerk geniet de hoogste prioriteit
- In 2002 is het merendeel van de subsidies met 15% verhoogd, terwijl de subsidie per jeugdlid met 30% werd verhoogd. Per jeugdlid ontvangt de vereniging een subsidie van € 24,-
- Er is een stimuleringsfonds voor vrijwilligerswerk beschikbaar ten behoeve van bevorderende en/of vernieuwende initiatieven op het gebied van vrijwilligerswerk.
- Er is een huurkostensubsidie voor verenigingen die gemeentelijke accommodaties huren.
- Er is met name sprake van normsubsidies (vast bedrag + aantal jeugdleden). Hierdoor is er sprake van een vaste inkomstenbron voor verenigingen in plaats van een stimulans tot het leveren van prestaties.

Uit het gehouden onderzoek onder sportverenigingen blijkt dat 76,5% van de verenigingen de subsidieregeling duidelijk vindt en 41,2% vindt de regeling rechtvaardig, terwijl 17,6% de regeling onduidelijk vindt en 52,9% goed noch slecht oordeelt over de rechtvaardigheid van de regeling. Van alle Margratense sportverenigingen vindt 47,1% de hoogte van de subsidies goed, terwijl 23,5% de hoogte juist slecht vindt.

2.5.5 Tarieven

In Margraten is geen sprake van een actueel tarievenstelsel, m.u.v. de recente accommodaties. De huren voor de sportaccommodaties zijn in het verleden o.b.v. de exploitatielasten ontstaan, maar zijn niet gebaseerd op een tarifieringssysteem.

Van de gehanteerde tarieven ontvangen de voetbal- en hockeyverenigingen 85% huursubsidie. Per saldo betaalt een voetbalvereniging € 1.000,- of minder voor een voetbalveld. Een dergelijk tarief is, uitgaande van gemiddelden, laag te noemen. De huur voor een voetbalveld inclusief kleedlokaal bedraagt in de provincie Limburg gemiddeld ongeveer € 1.500,-. Er worden voor alle accommodaties andere tarieven gehanteerd, wat het tariefstelsel onduidelijk maakt.

Een uur gymzaal daarentegen kost in Margraten € 10,19 voor een vereniging terwijl dit provinciaal gemiddeld € 7,60 kost.

Van alle sportverenigingen is 60% op de hoogte van het huidige tarievenstelsel. Hiervan zegt 83,3% dat het stelsel duidelijk is. 65% van alle verenigingen vindt de hoogte van de tarieven in orde, terwijl 30% de tarieven te hoog vindt.

2.5.6 Sportstimulering en verenigingsondersteuning

Het gemeentelijke beleid is hoofdzakelijk voorwaardenscheppend. Er is geen actief beleid gericht op sportstimulering. Op initiatief van de gemeente Margraten is er wel een servicepunt vrijwilligers Margraten dat ondersteuning biedt aan vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties zoals sportverenigingen. In het kader van de Tijdelijke Stimuleringsmaatregel Vrijwilligers (TSV) heeft de gemeente Stichting Trajekt de opdracht gegeven om hieraan invulling te geven.

2.5.7 Bewegingsonderwijs

Op de zeven basisscholen in Margraten krijgen de leerlingen een aantal malen per week bewegingsonderwijs. Lange tijd maakte het schoolzwemmen, dat werd gesubsidieerd door de gemeente, onderdeel uit van het reguliere bewegingsonderwijs. De Stichting Katholiek Onderwijs Mergelland (SKOM), het bestuur van de basisscholen, heeft per 1 januari 2005 besloten om het schoolzwemmen af te schaffen, maar heeft de gemeente wel verzocht om 'natte' gymles te ondersteunen. De gemeente heeft besloten deze 'natte' gymles niet te financieren. Wel is er een regeling waarbij kinderen uit gezinnen met een laag inkomen de mogelijkheid wordt geboden een zwemdiploma te halen (vangnetregeling).

2.5.8 Organisatie en communicatie

Binnen het gemeentelijke apparaat maakt sport onderdeel uit van de afdeling Burger & Bestuur, met uitzondering van het onderhoud aan de sportvelden. De communicatie met de sportverenigingen verloopt via deze afdeling.

Het contact tussen de gemeente en de verenigingen is niet erg frequent. Voor met name de onderwerpen accommodaties (78,3%), subsidies (69,6%) organisatie van evenementen (34,8%), vergunningen (30,4%) en klachten (21,7%) is er contact.

Over het algemeen zijn de verenigingen tevreden over de gemeente Margraten. Onderwerpen als klantvriendelijkheid, telefonische bereikbaarheid, wijze van factureren en de deskundigheid van de ambtenaren krijgen de beoordeling Goed.

De wijze van klachtenafhandeling en met name de snelheid van klachtenafhandeling worden door respectievelijk 16,7% en 31,6% als slecht beoordeeld.

Een meerderheid van de verenigingen vindt de Gemeente Margraten klantgericht, betrouwbaar en deskundig. Daartegenover staat dat 42,9% de gemeente bureaucratisch vindt. 47,6% van de verenigingen vindt Margraten sportminded, 14,3% vindt dit juist niet en 38,1% zegt het niet te weten.

De verenigingen verwachten vanuit de gemeente meer ondersteuning op het gebied van accommodaties (47,6%), subsidies (42,9%) en het werven van vrijwilligers (28,6%).

Hoofdstuk 3 Externe trends en ontwikkelingen

De maatschappij wordt meer en meer bewust van sport. Sport is overal. In reclame, op televisie in de vrije tijd en in kleding. Deze tendens zal ook de komende jaren verder toenemen. Sport is daarbij meer en meer onderdeel van de maatschappij. Onderzoek naar sport wordt dan ook altijd beïnvloed door ontwikkelingen in de maatschappij.

3.1 Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen

Maatschappelijke ontwikkelingen hebben een grote invloed op de sport. Te denken valt aan veranderende waarden en normen en de veranderingen in de tijdsbesteding. Ook valt te denken aan het tijdgebrek, juist bij tweeverdieners en jonge ouders.

Het Sociaal Cultureel Planbureau heeft de Rapportage Sport 2003 uitgebracht, waarin een weergave van maatschappelijke ontwikkelingen en hun invloed op de sport wordt gegeven. Enkele conclusies worden hieronder weergegeven.

Rapportage Sport 2003

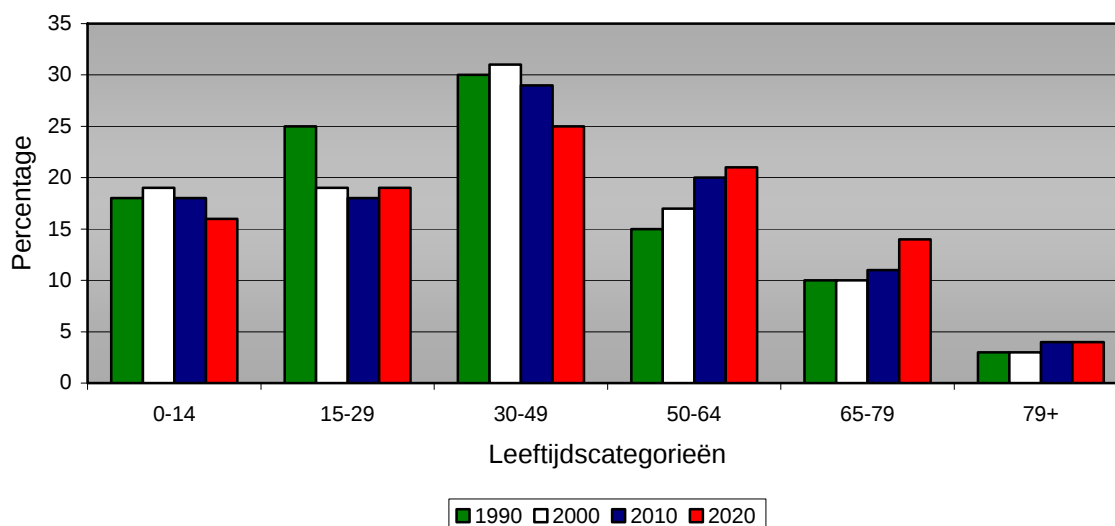
Sport in Nederland: Vrijblijvender, grootschaliger en commerciëler

- Nederlanders worden sportiever: tussen 1979 en 1999 steeg het aandeel sporters van 53% naar 65%. De grootste stijgingen deden zich voor bij ouderen (van 8% naar 35%) en bij vrouwen (van 50% naar 65%).
- Ondanks de groeiende deelname aan sport, beweegt 55% van de Nederlanders vanuit gezondheidsoogpunt nog altijd onvoldoende. Het aantal sportblessures ligt rond de 2,5 miljoen per jaar, maar neemt af. Voor 38% van de blessures is medische zorg nodig. Echter, de positieve effecten van sport (betere gezondheid, lager ziekteverzuim, hogere arbeidsproductiviteit) overtreffen de negatieve effecten (blessures).
- Zwemmen is met 32% de populairste sport in Nederland, gevolgd door toerfietsen (15%), fitness (13%), skeeleren en wandelen (beide 11%). De grootste teamsport, veldvoetbal, is de 6e sport van het land (9,5%).
- Sport wordt commerciëler. In 1988 was 36% van de zwembaden en 38% van de overdekte sportaccommodaties in particuliere handen, in 2000 was dat gestegen naar 58% en 56%. Van de openluchtaccommodaties is een geringer deel in handen van particulieren (in 2000: 21%). Deze toename ging gepaard met een verdriedubbeling van de baten en lasten van deze exploitanten (van 275 miljoen euro in 1988 tot bijna 850 miljoen euro in 2000).
- De consumentenbestedingen aan sport stegen in de jaren negentig met 53% tot 2,6 miljard euro. Deze groei was hoger dan de groei van de totale consumentenbestedingen over dezelfde periode en ook groter dan de inflatie.
- Sinds 1987/1988 groeide het aantal werknemers bij zwembaden en sportaccommodaties van 6.000 naar 16.000 en bij sportorganisaties (waaronder sportclubs) van 9.300 naar 20.800 (7.400 voltijdse banen).
- Een dalend aandeel sporters is lid van een sportvereniging (57% in 1979, 52% in 1999). Het totale aantal leden dat lid is, stijgt echter nog steeds (in 2003 + 0,9% t.o.v. 2001).
- Tussen 1990 en 2003 daalde het aantal sportverenigingen van 31.500 naar 28.900.
- De gemiddelde afstand die een sporter aflegt om bij de sportaccommodatie te komen, bedraagt 7,2 kilometer. In 55% van de gevallen wordt hierbij de auto gebruikt. Een afstand van ten hoogste 5 kilometer tot de sportaccommodatie wordt als optimaal gezien.

Een andere sociaal-maatschappelijke trend die genoemd dient te worden, is de steeds sterker wordende decentralisatie van instituten. Dit betekent dat veel meer verstandelijk- en meervoudig gehandicapten buiten de voor hen vertrouwde omgeving komen te wonen.

Zo zullen in Limburg naar verwachting van de huidige 4.000 intramurale plaatsen er in 2010 slechts 1.800 instellingsplaatsen terug te vinden zijn (ten opzichte van 3.250 instellingsplaatsen in 2003). Dit heeft grote gevolgen voor de invulling van de vrije tijd (en dus ook sportactiviteiten) van deze mensen. Wanneer namelijk de planning van de besteding van hun vrije tijd voor een groot deel komt te liggen buiten de zorg, dan wordt een nog onvoorzien appèl op de samenleving gedaan.

3.2 Demografische ontwikkelingen

Figuur: Procentuele verdeling van de Nederlandse bevolking in 1990, 2000 en prognoses voor 2010 en 2020 (bron: SCP 2003)

De demografische ontwikkelingen zijn te kenschetsen als vergrijzing, ontgroening en verkleuring. Kortom, het aantal ouderen stijgt, het aantal jongeren neemt af en het aantal inwoners van allochtone herkomst neemt toe. Vergrijzing en verkleuring zijn van betekenis voor de sport, omdat de sportdeelname onder ouderen en etnische minderheden vooralsnog lager ligt dan onder jongeren en autochtonen. Van betekenis is ook dat de Provincie Limburg (en dan met name het zuidelijke deel) wat betreft ontgroening en vergrijzing binnen Nederland voorop loopt ¹.

Een voor de sport over het algemeen gunstige ontwikkeling is de stijging van de opleidingsniveaus, zoals die zich de afgelopen decennia heeft voorgedaan. Had van de 15-64-jarigen in 1974 nog 33% alleen basisonderwijs genoten en 8% een hbo/wo-opleiding, in 2000 gold dat voor respectievelijk 14% en 22%. Behalve het opleidingsniveau zijn ook de inkomens gestegen. Tussen 1970 en 1999 steeg het besteedbaar inkomen per hoofd van de bevolking met 38% (gecorrigeerd voor inflatie). Daarbij was er, vooral in de jaren zeventig en tachtig, sprake van een toenemende inkomensongelijkheid².

Meer inkomen en een hogere opleiding betekenen echter niet automatisch dat er ook meer wordt gesport. Voor sport moet ook tijd beschikbaar zijn. Uitkomsten uit het Tijdsbestedingsonderzoek³ wijzen uit dat sinds 1975 steeds meer tijd wordt besteed aan arbeid en dat de hoeveelheid vrij besteedbare tijd met 3,1 uur per week is gedaald. Vooral personen onder de 50 jaar hebben het drukker gekregen. Onder 65-plussers nam de vrije tijd toe, onder 50-64-jarigen in eerste instantie ook maar na 1995 kregen 50-64-jarigen het weer drukker. Tegelijk is gebleken dat Nederland zich niet ontwikkelt in de richting van een '24-uurseconomie'. Vooral tijdens de avonden en weekeinden wordt er steeds meer tijd besteed aan huishoudelijke en zorgtaken. Het leeuwendeel van het betaalde werk vindt nog steeds doordeweeks overdag plaats.

¹ ETIL, *Limburg in beeld 2002*, Maastricht 2002

² SCP, *Rapportage sport 2003*, Den Haag 2003

³ SCP, *Sociaal en Cultureel Rapport 2002*, Den Haag 2002

Toenemende bestedingsruimte, een groeiend aanbod en aan de andere kant (veelal) afnemende hoeveelheden vrije tijd hebben extra druk geplaatst op de vrijetijdsbesteding. Er valt meer te kiezen en er is minder tijd om keuzes in de praktijk te brengen.

3.3 Sociaal-economische ontwikkelingen

De sport kent een aanmerkelijk economisch belang. Dit belang is in de loop van de jaren negentig verder toegenomen. De zichtbare, directe bestedingen aan sport van consumenten zijn tussen 1992 en 2000 met de helft gestegen tot 2,6 miljard euro. De groei van de zichtbare, directe bestedingen was daarmee hoger dan de groei van de totale consumentenbestedingen over dezelfde periode.

3.4 Politiek-bestuurlijke ontwikkelingen

Sport wordt in toenemende mate erkend als middel om maatschappelijke problemen aan te pakken. De overheid heeft dit ook vertaald in beleid. De jaren negentig waren jaren van voorspoed, ook voor de sport. De (netto-)uitgaven voor sport van Rijk, provincies en gemeenten tezamen namen in de jaren negentig met 41% toe, van 509 miljoen euro in 1991 tot 718 miljoen euro in 2000.

Een ontwikkeling die ook vermeld moet worden is de terugtrekkende overheid. De afgelopen decennia heeft een verschuiving plaatsgevonden van een overheid die diensten en subsidies beschikbaar stelt, naar een overheid die in toenemende mate reguleert door het uitvaardigen van wetten en regels. Ook het beleid ten aanzien van voorzieningen is voortdurend in beweging. In toenemende mate is sprake van decentralisatie van taken van rijks- naar gemeentelijk niveau en van gemeente naar de particuliere sector. Bovendien vervaagt (zeker ten aanzien van voorzieningen) het onderscheid tussen commerciële en niet-commerciële voorzieningen. De verantwoordelijkheid van de overheid verschuift, ook op het terrein van de niet-commerciële voorzieningen, steeds meer naar het bieden van randvoorwaarden en het behouden/scheppen van een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Op ruimtelijk gebied is een verschuiving van sport van 'dure' naar 'goedkope' grond te constateren. Vaak worden sportaccommodaties verplaatst van het centrum naar de rand van de stad of het dorp. De grond die daarmee beschikbaar komt is vaak interessant voor projectontwikkelaars die daarop woningbouw willen realiseren. In veel gevallen investeert de betreffende gemeente (een deel van) deze inkomsten in nieuwe sportaccommodaties. In het oog moet worden gehouden dat verplaatsing van voorzieningen ten koste kan gaan van het karakter en de leefbaarheid van een wijk of stadsdeel.

In 1999 heeft het ministerie van VWS de breedtesportimpuls in het leven geroepen. Door het inzetten van rijkssubsidies wilde VWS gemeenten, sportbonden en lokale organisaties stimuleren initiatieven te ontplooiën, gericht op een duurzame verbetering van het lokale sportaanbod. Indien mogelijk in samenwerking met andere sectoren. Deze regeling is een groot succes. Echter, het ministerie van VWS heeft besloten dat 2004 het laatste jaar was dat gemeenten een subsidieaanvraag konden indienen. Veel gemeenten hebben deze mogelijkheid aangegrepen om (versneld) een aanvraag in te dienen. De gemeente Margraten heeft geen gebruik gemaakt van deze impuls.

In het kader van de bezuinigingen van het 2^e kabinet Balkenende, heeft ook het ministerie van VWS bezuinigingen doorgevoerd. Concreet betekent dit dat alle sportbonden hun instellingssubsidie zagen verdwijnen of drastisch zagen verminderen.

De Provincie Limburg heeft ondanks de mindere financiële ruimte een aantal lijnen uitgezet die wel degelijk kansen bieden voor de sport. Zo bieden de thema's 'Jong zijn in Limburg' en 'Vitale kernen en buurten' aanknopingspunten als het gaat om sport, school en buurt, sportinfrastructuur, sport voor mensen met functiebeperkingen, gezonde sportverenigingen, vrijwilligers in de sport en integratie van bewoners via het medium sport.

3.5 Trends en ontwikkelingen in sportdeelname

De geschatte ontwikkelingen op demografisch gebied, maar ook het veranderende gedrag van de sportconsument heeft invloed op de toekomstige sportdeelname. Hoewel er op dit gebied nog niet veel onderzoek is gedaan, is er toch een aantal trends en ontwikkelingen te benoemen:

- De demografische ontwikkelingen hebben invloed op de populariteit van verschillende takken van sport. Sporten die tot op hoge leeftijd kunnen worden beoefend zullen populairder worden (wandelen, fietsen, jeu de boules)
- Meer jongeren zullen gaan sporten vanuit gezondheidsmotieven. Mede hierdoor wordt fitness de meest beoefende sport.
- Verenigingssporten die nu vooral door de jeugd worden beoefend (voetbal, volleybal) zullen nog nauwelijks groei doormaken.
- De deelname aan individueel te beoefenen sporten zal toenemen. Veel van deze sporten zijn modegevoelig en zullen voornamelijk opgepakt worden door de commerciële aanbieders. Een en ander zal ten koste gaan van het aantal verenigingsleden.
- Veel jeugdigen haken op 13de of 14de levensjaar af als sportdeelnemer. Zij maken een keuze in hun vrijetijdsbesteding (school, bijbaantjes)
- De grens tussen sport en recreatie wordt steeds vager. Vooral de individueel te beoefenen sporten, zoals golf, fitness en skaten, winnen aan belang.
- Sportbeoefening neemt toe terwijl het aantal lidmaatschappen van sportverenigingen afneemt.
- Al sinds 1978 doen zich in Nederland geen veranderingen voor in de top drie van de (georganiseerde) sporten met de meeste leden. Voetbal staat nog altijd op de eerste plaats, gevolgd door tennis en gymnastiek⁴.

3.6 Overige ontwikkelingen in de sport

Er doen zich nog meer trends en ontwikkelingen voor die niet te ondervangen zijn in de hierboven behandelde paragrafen. Genoemd worden de volgende ontwikkelingen:

- De ruimte die de gemeentelijke overheid door de privatisering van sportaccommodaties heeft gelaten aan andere actoren binnen de sportsector (sportclubs, particuliere exploitanten), heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal particuliere exploitanten van zwembaden, overdekte en openlucht sportaccommodaties. Deze toename ging gepaard met een verdriedubbeling van de baten en lasten van deze exploitanten. Een mogelijk gevolg van de explosieve groei van deze baten en lasten is dat tussen 1988 en 2000 het aantal multifunctionele sportzalen in overdekte sportaccommodaties met 31% is toegenomen; het aantal multifunctionele sporthallen nam in dezelfde periode met 23% toe. Deze ontwikkeling van sportaccommodaties sluit aan bij de veranderende vrijetijdsbehoeften van Nederlanders, gericht op meer kwaliteit en meer mogelijkheden tot het combineren van vrijetijdsactiviteiten.
- Kunstgras krijgt steeds meer aandacht. In de hockeysport, en in mindere mate het korfbal en tennis, is kunstgras tegenwoordig de norm. Een technologische ontwikkeling die in dit rapport niet mag ontbreken, is de ontwikkeling van het kunstgrasvoetbalveld. In 2001 werden nog slechts 15 van dergelijke velden aangelegd, een jaar later waren dat er al vierendertig. Voordelen van kunstgras zijn een verbetering van de kwaliteit van de sportbeoefening en een vrijwel onbeperkte bespelingscapaciteit. Inmiddels zijn de reglementen van de KNVB gewijzigd en is het toegestaan dat amateur-wedstrijden op kunstgras worden gespeeld.
- Een ander belangrijk verschijnsel binnen de sport is het tekort aan vrijwilligerskader. Ondanks dat het vrijwilligerslegioen gegroeid is, is er sprake van een gelijkblijvend vrijwilligerstekort⁵. Deze paradox vindt zijn oorsprong in de groeiende behoefte aan vrijwilligers (onder andere vanwege hogere eisen en grotere regeldruk) en de veranderende inzetbaarheid van vrijwilligers (minder belangstelling voor langdurig verplichtende activiteiten).

3.7 Ontwikkelingen in aanpalende beleidsterreinen

In toenemende mate wordt onderkend dat sport en bewegen, al dan niet in verenigingsverband, grote maatschappelijke betekenis heeft. Sport en bewegen heeft invloed op allerlei aspecten van de samenleving. Er ontstaan ook steeds meer dwarsverbanden met andere sectoren zoals welzijn, onderwijs, gezondheidszorg en kinderopvang. Zo leiden actief sporten en bewegen tot gezondheidswinst. Maar ook in de sfeer van welzijn, maatschappelijke participatie, integratie, sociale kwaliteit van de samenleving, leefbaarheid, onderwijs en werkgelegenheid zijn sport en bewegen instrumenten om maatschappelijke doelen te realiseren.

⁴ NOC*NSF, *Sporters in cijfers*, Arnhem 2002

⁵ NOC*NSF, *Tweemeting vrijwilligers in de sport*, Arnhem 2002

Deze tendens vertaalt zich ook in het voorzieningenniveau. Hier is de trend om multifunctionele accommodaties te bouwen duidelijk waarneembaar. Dit houdt in dat er minder solitaire sporthallen en sportvelden gebouwd worden.

In plaats daarvan wordt steeds meer gestreefd naar clusters van een aantal sportvoorzieningen of zelfs naar welzijnsclusters waarbij combinaties ontstaan tussen (bijvoorbeeld) sport, onderwijs, welzijn en zorg.

Twee belangrijke onderwerpen waarbij de integraliteit zichtbaar wordt, verdienen extra aandacht:

- Buurt, Onderwijs en Sport;
- Sport, Bewegen en Gezondheid.

Buurt, Onderwijs en Sport (BOS)

De rijksoverheid gaat meer sturen op de aanpak van achterstanden bij jongeren. Centraal daarin zal 'lokale samenwerking in de sportieve driehoek' staan, waarmee het maatschappelijke rendement van sport en bewegen verhoogd wordt. Per 1 november 2004 is door het ministerie van VWS een nieuwe subsidieregeling in het leven geroepen die gemeenten moet stimuleren om te starten met 'BOS-projecten' (de zogenaamde 'BOS-regeling').

Sport, Bewegen en Gezondheid (SBG)

Bewegingsarmoede is een van de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid. Ruim de helft van de Nederlandse bevolking beweegt onvoldoende en haalt de Nederlandse beweegnorm niet. Gezien de vergrijzing en de toename van welvaartsziekten bij de jeugd, zoals diabetes II en obesitas (vetzucht), is dit een zorgwekkende situatie. Het thema sport en bewegen is dan ook een speerpunt voor de bevordering van de gezondheid.

3.8 Conclusies

Sport maakt integraal onderdeel uit van de maatschappij. Daarbij is sport steeds minder een afgebakend terrein en de samenwerking met andere sectoren wordt hechter. Dit betekent dat ontwikkelingen in andere maatschappelijke sectoren, ook voor de sport consequenties hebben. In de subtitel van de Rapportage Sport 2003 wordt de ontwikkeling van sport als volgt samengevat: sport wordt vrijblijvender, grootschaliger en commerciëler.

Geconstateerd wordt dat de 'vette' jaren, met sterk toenemende ledenaantallen en groeiende budgetten, achter ons liggen. De komende jaren zal er in financieel opzicht een pas op de plaats gemaakt worden. Voor het eerst in decennia zal het aantal sportbeoefenaren relatief iets dalen. Bovendien maakt het tekort aan vrijwilligers de sportverenigingen kwetsbaar. Algemene trends, zoals vergrijzing en ontgroening, betekenen voor de sport dat (ook) andere doelgroepen dan de jeugd interessant worden. Opvallend is wel dat er een daling van het aantal sportende senioren wordt verwacht, terwijl deze bevolkingsgroep juist steeds groter wordt.

Niettemin lijkt sport cultureel gezien de wind in de zeilen te hebben. De belangstelling voor het lichamelijke is toegenomen en daarmee ook de belangstelling voor lichamelijk inspannende activiteiten. Sport lijkt daarnaast tegemoet te komen aan een (groeiende) behoefte aan spanning en avontuur. Onder invloed van onder meer individualisering en toenemende commerciële concurrentie is echter steeds minder evident dat de hedendaagse 'sportconsument' zich tot de sportvereniging bij hem of haar in de buurt zal wenden om in die behoefte te voorzien. De traditionele sportvereniging die zich dan ook uitsluitend richt op jeugd en wedstrijd sport krijgt het moeilijk. Bezinning op de gevolgen en mogelijkheden die trends en ontwikkelingen de sport bieden, is onontkoombaar voor de moderne sportvereniging.

Hoofdstuk 4 SWOT-Analyse

In de voorgaande hoofdstukken is stilgestaan bij de huidige situatie van sport en andere beleidsterreinen in de gemeente Margraten en de trends en ontwikkelingen die hierop van invloed zijn. Dit resulteert in een overzicht van sterke en zwakke punten, van kansen en bedreigingen. Deze worden hieronder schematisch weergegeven. Op basis van de SWOT-analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) worden de uitdagingen voor het toekomstige beleid geformuleerd.

4.1 SWOT

<i>Sterkten</i>	<i>Zwakten</i>
▪ Voldoende sportaccommodaties, verspreid over de verschillende kernen van Margraten ▪ Groot aantal sportverenigingen ▪ Diversiteit aan sporten ▪ Groene en landelijke karakter ▪ Sociale, bindende rol van sportverenigingen in de kernen ▪ Voldoende sportaanbod ▪ Diverse beleidsplannen beschikbaar ▪ Doelgroepenbeleid gemeente: jeugd, ouderen en vrijwilligers ▪ Belang verenigingen en vrijwilligers wordt onderkend ▪ Steunpunt Vrijwilligers/Vrijwilligersconsulent	▪ Geen actueel sportbeleidsplan ▪ Onvoldoende samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen ▪ Onvoldoende samenwerkingsverbanden ten aanzien van bestaande voorzieningen en activiteiten ▪ Bezetting sportaccommodaties ▪ Vrijwilligers groeiend knelpunt verenigingen ▪ Geen actueel tariefsysteem accommodaties ▪ Te weinig voorzieningen voor de jeugd ▪ In absolute zin teveel voetbal- en tennisvelden ▪ Geen sportstimuleringsbeleid ▪ Geen gebruikmaking breedtesportimpuls ▪ Veel normsubsidies ▪ Onvoldoende sportaanbod voor 'jongere' senioren ▪ Verenigingen te intern gericht ▪ Geen doelgroepenbeleid sportverenigingen
<i>Kansen</i>	<i>Bedreigingen</i>
▪ Meer aandacht vanuit andere beleidsvelden voor sport als middel om maatschappelijke problemen aan te pakken ▪ Stijgende populariteit individueel en anders- en ongeorganiseerde sportbeoefening ▪ Behoeft bij diverse partners om samen te werken ▪ Mogelijkheden om (sport)accommodaties te clusteren of multifunctioneel te gebruiken ▪ Vergrijzing (meer vrije tijd en ouderen zijn langer vitaal en sportief) ▪ Jongeren en ouderen gaan meer sporten ter bevordering van de gezondheid ▪ Groeiende overheidsaandacht voor sport ▪ Ontwikkelingen kunstgras ▪ Sport kent een aanmerkelijk economisch belang ▪ Decentralisatie van (meervoudig) verstandelijk gehandicapten ▪ Ontwikkelingen zorgtoerisme	▪ Ontgroening en vergrijzing ▪ Tekort aan vrijwilligers ▪ Economische recessie en bezuinigingen op alle overheidsniveaus ▪ Toenemende wet- en regelgeving van de diverse overheden ▪ Relatief teruglopend animo voor verenigingssport, met name bij jongeren in de leeftijd van 12-20 jaar ▪ Toenemende druk op de vrije tijd (vooral jongeren en tweeverdieners) ▪ Gezondheid bij jongeren laat te wensen over (bewegingsarmoede en overgewicht) ▪ Sport wordt vrijblijvender en commerciëler ▪ Dalende populariteit teamsporten ▪ Stijgende populariteit individueel en anders- en ongeorganiseerde sportbeoefening

4.2 Thema's toekomstig beleid

Op basis van de analyse uit de vorige hoofdstukken kunnen de volgende thema's voor het toekomstige beleid worden geformuleerd:

Thema 1: ·Sportvoorzieningen

Binnen de gemeente Margraten vraagt zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de sportaccommodaties aandacht. Wat behoort tot een basissportvoorziening en wat niet? Welke verantwoordelijkheid draagt de gemeente en welke de vereniging? Een optimale inzet van accommodaties is het uitgangspunt, waarbij mogelijkheden van centralisatie en privatisering besproken worden.

Daarnaast zal de gemeente oog hebben voor sport en bewegen in de openbare ruimte, waarbij aansluiting gezocht wordt bij de veranderende vraag.

Thema 2: ·Sportaanbod

Willen sportverenigingen ook in de toekomst levensvatbaar zijn, zullen ze zich meer extern gericht moeten ontwikkelen en open staan voor veranderende eisen en behoeften van sporters.

De gemeente Margraten onderkent het belang van een rijk en gevarieerd verenigingsleven en wil de verenigingen dan ook op een verantwoorde wijze ondersteunen. Er zal echter een balans moeten worden gezocht met het voornemen om burgers en dus ook verenigingen meer eigen verantwoordelijkheid te laten dragen.

Het sportaanbod wordt niet alleen bepaald door het verenigingsleven. Het verenigingsleven verliest zelfs jaarlijks terrein ten gunste van de ongeorganiseerde sport. De sportbehoeften zijn veranderd, niet alleen bij jongeren maar bij alle leeftijdsgroepen. Deze verandering in sportgedrag zal onderdeel moeten uitmaken van het gemeentelijke sportbeleid.

Thema 3: ·Sportstimulering

Het stimuleren van sport kent vele voordelen. Sporten is niet alleen leuk en gezellig, het draagt ook bij aan een goede gezondheid en aan het ontwikkelen van de sociale infrastructuur.

Hoewel de sportdeelname nog steeds groeit, zijn er aantoonbare groepen in onze samenleving die niet of te weinig sporten en bewegen. Het stimuleren van sporten onder jeugd en ouderen bevordert de gezondheid, de vitaliteit en de leefbaarheid in de kernen. Ook in Margraten is er nog een te grote groep mensen die te weinig of helemaal niet sport of beweegt. Het gemeentelijke beleid moet erop gericht zijn om zoveel mogelijk mensen in Margraten aan het sporten en bewegen te krijgen en/of te houden.

Thema 4: ·Subsidies en tarieven

Enerzijds zal sport betaalbaar moeten blijven, anderzijds zal ook de gemeente kritisch moeten kijken naar de mate van kostendekkendheid als het gaat om huur van sportaccommodaties. De subsidies zullen meer als middel worden beschouwd in plaats van een doel op zich. Verenigingen zullen geprikkeld moeten worden om een bijdrage te leveren aan het gemeentelijke sportbeleid.

Hoofdstuk 5 Sportbeleid

Vanuit de interne en externe analyse zijn vier thema's geformuleerd die als basis gelden voor het sportbeleid 2007-2010.

5.1 Algemeen

Gemeenten zijn meer en meer doordrongen van de toegevoegde waarde van sport en bewegen. Sport en bewegen bevordert immers niet alleen de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de lokale bevolking, maar kan ook positieve impulsen geven aan de leefbaarheid.

Het gemeentelijk sportbeleid beperkte zich tot voor kort tot het accommodatiebeleid, maar inmiddels kiezen steeds meer gemeenten voor een integrale aanpak waarbij ook de pijlers sportaanbod, sportstimulering, sportinfrastructuur en subsidies en tarieven worden betrokken.

Door het sturen op de samenhang tussen deze pijlers wordt optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden van sport en bewegen als krachtig onderdeel van het totale gemeentelijke beleid.

5.2 Inleiding

Binnen de gemeente Margraten neemt sport een prominente plaats in. Sport wordt ervaren als ontspannend en het draagt bij aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid.

Daarnaast kan sport bijdragen aan de leefbaarheid binnen de gemeente Margraten. Sport bevordert de onderlinge samenhang binnen de gemeenschap, voorkomt sociaal isolement, draagt bij aan de ontplooiing en vorming van mensen en sport bevordert de gezondheid.

Sport staat midden in de Margratense gemeenschap. Sportverenigingen hebben een belangrijke sociale functie in de woonkernen en vormen een bindende factor. Sport wordt niet langer beschouwd als doel op zich, maar zal in toenemende mate als instrument worden ingezet bij andere sectoren zoals jeugd, ouderen, gezondheid en onderwijs.

5.3 Visie sportbeleid

Het sportbeleid is erop gericht dat zoveel mogelijk inwoners van Margraten gaan c.q. blijven sporten en bewegen, vanuit de overtuiging dat sporten en bewegen een positieve bijdrage levert aan de gezondheid, de ontspanning en de leefbaarheid. Inwoners moeten actief gestimuleerd worden om te gaan c.q. blijven sporten. Het voorzieningen- en sportaanbod moeten aansluiten bij de vraag en de behoeften van de (potentiële) sporter. De inwoners moeten in staat worden gesteld om te kunnen sporten en bewegen vanuit hun eigen interesse en omstandigheid, in een bereikbare en geschikte omgeving en tegen een betaalbare prijs.

5.4 Doelstellingen sportbeleid

- **Zoveel mogelijk inwoners van Margraten (gaan) sporten en bewegen;**
- **Sportdeelname wordt actief gestimuleerd, met jeugd en ouderen als primaire doelgroepen;**
- **Optimale afstemming voorzieningen- en sportaanbod op de vraag van de sporter**
- **Het verhogen van de kwaliteit van sportbeoefening**
- **Het bijdragen aan maatschappelijke doelen, waarbij sport als instrument wordt ingezet**

5.5 Pijlers sportbeleid

Om de genoemde doelstellingen te realiseren, wordt het sportbeleid vormgegeven aan de hand van de volgende vier pijlers, te weten:

1. Sportvoorzieningen
2. Sportaanbod
3. Sportstimulering
4. Subsidies en tarieven

In deze nota zullen per pijler de visie, de beleidsuitgangspunten en de doelstellingen geformuleerd worden. Vervolgens worden de geformuleerde doelstellingen uitgewerkt tot beleidsvoornemens.

5.6 Gemeentelijke taken

De gemeente Margraten ziet het als haar kerntaak om invulling te geven aan het sportbeleid. Binnen deze kerntaak vervult de gemeente de volgende rollen:

Regisserende rol

De gemeente regisseert de uitvoering van het beleid, bevordert en regisseert (lokaal én regionaal) samenwerking tussen partijen die er op is gericht het aanbod aan voorzieningen te versterken en/of de maatschappelijke waarde van de sport te benutten en neemt initiatieven die leiden tot versterking van de sport.

Voorwaardenscheppende rol

Om sporten en bewegen mogelijk te maken schept de gemeente voorwaarden met het realiseren en onderhouden van sportvoorzieningen. Binnen deze rol speelt niet alleen de kwaliteit van de accommodaties een rol, maar zeker ook de kwantiteit. Er wordt gestreefd naar een goede balans tussen kwaliteit, kwantiteit en financiële haalbaarheid.

Behalve de sportvoorzieningen creëert de gemeente ook voorwaarden als het gaat om de subsidies en tarieven, die voor een groot deel de betaalbaarheid van sport bepalen.

Stimulerende rol

De gemeente stimuleert sportdeelname door het initiëren van sportstimuleringsprojecten. Bovendien kunnen subsidies als stimulerend instrument worden ingezet om beoogde doelen van het sportbeleid te realiseren. De gemeente stimuleert de samenwerking tussen de sectoren Buurt, Onderwijs en Sport. Daarnaast zal de gemeente de sportverenigingen actief en gericht gaan ondersteunen in de overtuiging dat de sportverenigingen een belangrijke uitvoerder zijn van het gemeentelijke sportbeleid.

Hoofdstuk 6 Sportvoorzieningen

6.1 Algemeen

De lokale sport- en beweegvoorzieningen vormen de hardware binnen het sportbeleid. Zonder de hardware is sporten onmogelijk. Het accommodatiebeleid is daardoor een belangrijke pijler binnen het sportbeleid. Het stelt de kaders met betrekking tot het faciliteren en voorwaarden scheppen van de sport, waarbij ook grenzen gesteld worden aan omvang en beschikbaarheid.

6.2 Visie

Sportvoorzieningen vormen de basisvoorwaarde om te kunnen sporten. De gemeente draagt zorg voor voldoende binnen- en buitensportaccommodaties en bevordert een optimale inzet en multifunctioneel gebruik van diverse buitensportaccommodaties. Een optimale spreiding, een goede bereikbaarheid en veiligheid zijn belangrijke criteria.

De kwaliteit van sportbeoefening wordt mede bepaald door de kwaliteit van de sportaccommodaties. De kwaliteit heeft dan ook een hogere prioriteit dan de nabijheid. Voor de allerjongste jeugd tot 12 jaar is het wel wenselijk om spel- en sportvoorzieningen dicht bij huis en school te realiseren.

Centralisatie van accommodaties kan een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van de accommodaties en daarmee aan de kwaliteit van sportbeoefening. Bovendien vermindert hierdoor de kwantiteit en daarmee de exploitatielasten voor de gemeente Margraten. Clustering van accommodaties zal ook leiden tot clustering van sportverenigingen; een ontwikkeling die ook voor sportverenigingen in Margraten noodzakelijk kan zijn.

Om zoveel mogelijk mensen te stimuleren te gaan sporten, zullen de accommodaties betaalbaar moeten blijven. In de visie van de gemeente Margraten is de sportende consument overigens wel bereid om mee te betalen aan verbetering van de kwaliteit.

Voorzieningen moeten niet alleen gecreëerd worden voor de georganiseerde sporters. Het aantal ongeorganiseerde sporters neemt jaarlijks toe. Voorzieningen in de openbare ruimte moeten ertoe leiden dat ook tegemoet wordt gekomen aan de behoeften van deze doelgroep.

6.3 Beleidsuitgangspunten

De gemeente Margraten realiseert en onderhoudt accommodaties die aangemerkt kunnen worden als basissportvoorziening. Een belangrijk principe hierbij is de mate waarin voorzieningen een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het gemeentelijke sportbeleid, maar ook het maatschappelijke draagvlak. Het maatschappelijke draagvlak wordt hierbij omschreven als 'de mate waarin een voorziening bijdraagt aan het welzijn van de gehele gemeente, in combinatie met de bezettingsgraad'.

Sporters worden steeds kritischer als het gaat om de kwaliteit van het aanbod en zijn ook bereid om hiervoor te betalen. De kwaliteit van de sportaccommodaties zal hierin ook moeten meegroeien. Investerings die gemoeid zijn met het verbeteren van de accommodaties zullen (gedeeltelijk) worden verrekend in de huurtarieven.

De gemeente Margraten streeft een intensief en multifunctioneel gebruik van voorzieningen na vanuit de overweging dat de behoefte hiervoor bestaat en dat een gezamenlijk gebruik het draagvlak voor een accommodatie vergroot. Voorzieningen voor de basisschool jeugd worden zoveel mogelijk gerealiseerd in de omgeving van huis en school.

Bovendien worden, waar mogelijk, accommodaties gecentraliseerd aangezien centralisatie leidt tot vermindering van exploitatielasten, tot verbetering van de kwaliteit van sportbeoefening en tot versterking van de vitaliteit van verenigingen.

Verenigingen worden gestimuleerd om accommodaties in eigen beheer te nemen, indien dit hun positie versterkt. Dit zal voornamelijk gelden voor buitensportaccommodaties.

Het realiseren van accommodaties met een regiofunctie is geen aandachtspunt.

De openbare ruimte wordt in toenemende mate gebruikt voor sport en bewegen. Sport, spel en bewegen krijgen extra aandacht bij de inrichting van de openbare ruimte.

6.4 Doelstellingen

- 1. Het vaststellen van een basissportvoorziening**
- 2. Het optimaliseren van gebruik en bezetting van de sportaccommodaties**
- 3. Het streven naar een efficiënter ruimtegebruik**
- 4. Het realiseren en onderhouden van spel- en sportvoorzieningen ten behoeve van de basisschooljeugd in de nabijheid van huis en school**
- 5. Het inbedden van ruimte en voorzieningen voor sport, spel en bewegen bij de inrichting van de openbare ruimte.**

6.4.1 Het vaststellen van een basissportvoorziening

Het is van belang om kaders te stellen welke voorzieningen aangemerkt worden als een basissportvoorziening. De volgende criteria worden hiervoor gehanteerd:

- de voorziening moet bestemd zijn en gebruikt worden voor actieve sportbeoefening waarvoor een fysieke inspanning geleverd moet worden;
- de voorziening dient in hoge mate een bijdrage te leveren aan de doelstellingen van het sportbeleid in het algemeen, aan de sportstimulering in het bijzonder en aan de leefbaarheid;
- de voorziening is in de openbare ruimte of op de commerciële markt niet of beperkt beschikbaar;
- de voorziening heeft maatschappelijk draagvlak, bereikt een hoge bezettingsgraad en geeft invulling aan de lokale sportbehoefte;
- in het geval van sporthallen en gymzalen dienen deze bestemd te zijn voor gebruik door het onderwijs en door verschillende verenigingen ten behoeve van meerdere sportvormen.

De gemeente Margraten draagt bij aan de realisatie en aan het onderhoud van basissportvoorzieningen als wordt voldaan aan bovenstaande criteria. Bij het bepalen van de standaardinrichting worden landelijke normeringen gehanteerd. Onderzocht zal worden of secundaire voorzieningen zoals kantines, clubgebouwen en opbergruimten in voorkomende situaties overgedragen kunnen worden aan de verenigingen.

Bij wederzijds voordeel zal een vorm van privatisering van het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties overwogen worden.

Beleidsvoornemen:

- 1. De criteria hanteren voor het bepalen van een basissportvoorziening en op basis daarvan een bijdrage leveren aan het onderhoud en realisatie van de voorziening.***
- 2. Het vaststellen van een standaardinrichting van voorzieningen voor zowel binnensport als buitensport conform landelijke normeringen***
- 3. Onderzoek naar de mogelijkheden om secundaire voorzieningen over te dragen aan verenigingen***
- 4. Onderzoek naar mogelijkheden privatisering beheer en onderhoud***

6.4.2 Het optimaliseren van gebruik en bezetting van de sportaccommodaties

Des te meer een accommodatie gebruikt wordt des te hoger is het maatschappelijke draagvlak en des te waardevoller is een accommodatie voor de Margratense gemeenschap.

De binnensportaccommodaties zijn tijdens de populaire uren (18.00 – 22.00 uur) goed bezet en ook de basisscholen maken dagelijks gebruik van een aantal binnensportaccommodaties.

Met name overdag staat de sporthal een groot aantal uren leeg. De buitensportaccommodaties worden vrijwel alleen maar gebruikt door de hoofdgebruiker, veelal in de avonden en in de weekenden.

Bij de uitvoering van sportstimuleringsprojecten zal vooral gekeken moeten worden naar een optimale benutting van de lege uren en het onderwijs moet ook gebruik kunnen maken van de buitensportaccommodaties.

Beleidsvoornemen:

- 5. Optimaal gebruik van sportaccommodaties wordt gestimuleerd***
- 6. Het basisonderwijs kan ten behoeve van het bewegingsonderwijs gebruik maken van de buitensportaccommodaties***

6.4.3 Het streven naar een efficiënter ruimtegebruik

Binnen de gemeente Margraten liggen qua normering te veel voetbalvelden. Op basis van het aantal elftallen en het toepassen van de norm Senioren Wedstrijd Equivalent (SWE), is er behoefte aan 13 voetbalvelden. In de praktijk heeft de gemeente in totaal 17 voetbalvelden in eigendom en beheer. Dit betekent niet alleen dat er sprake is van een overcapaciteit, maar ook dat de exploitatielasten hoog zijn in relatie tot het effectieve gebruik.

Deze situatie is beschreven vanuit een collectief perspectief en dus niet op basis van de capaciteitsbehoefte per vereniging.

Een versnippering van voetbalaccommodaties draagt over het algemeen niet bij aan de kwaliteit van de accommodatie en dus ook niet aan de kwaliteit van sportbeoefening.

In een van de criteria ter bepaling of een voorziening tot een basisvoorziening behoort, wordt gesteld dat de voorziening invulling moet geven aan de lokale sportbehoefte. Een voetbalaccommodatie behoort absoluut tot een basissportvoorziening, maar dat geldt niet voor 8 voetbalaccommodaties in een gemeente met 14.000 inwoners.

Om te komen tot een betere afstemming van vraag en aanbod en daarmee tot een efficiënter ruimtegebruik, neemt de gemeente Margraten zich voor om in voorkomende gevallen het centraliseren van voetbalaccommodaties te stimuleren.

Beleidsvoornemen:

- 7. Centralisatie van (voetbal)accommodaties wordt in voorkomende gevallen als serieuze optie overwogen***

Centralisatie draagt niet alleen bij aan een efficiënter ruimtegebruik en aan een verbetering van de kwaliteit van sportbeoefening, het draagt ook bij aan de toekomst van de voetbalsport in Margraten. Gelet op de afname van het aantal basisschoolleerlingen, de toenemende vergrijzing en het feit dat de verenigingssport in de komende jaren verder terrein zal verliezen, ziet de toekomst voor de huidige voetbalverenigingen in Margraten er in zijn algemeenheid niet rooskleurig uit. Anno 2006 baren de ledenaantallen en de leeftijdsverdeling bij de verenigingen al zorgen en naar verwachting zal dit in de komende jaren verder verslechteren.

Het centraliseren van accommodaties moet er dan ook tevens toe leiden dat voetbalverenigingen samengaan. De gemeente zal zich hiervoor actief inzetten, in de overtuiging dat het in het belang is voor de sport en de sportbeoefening in Margraten. Het ondersteunen van sportverenigingen wordt binnen de pijler sportaanbod uitgebreider besproken.

Beleidsvoornemen:

- 8. De (voetbal)verenigingen actief betrekken bij het creëren van samenwerkingsvormen***

6.4.4 Het realiseren en onderhouden van spel- en sportvoorzieningen ten behoeve van de basisschooljeugd in de nabijheid van huis en school

Hoewel in het kader van een efficiënter ruimtegebruik voorgenomen is om in voorkomende gevallen accommodaties te centraliseren, wordt daarentegen het belang uitgesproken om spel- en sportvoorzieningen voor de jongste jeugd te realiseren en te onderhouden in de nabijheid van huis en school. De veiligheid en de laagdrempeligheid zal eraan bijdragen dat kinderen meer gaan sporten en bewegen.

Dit kan gerealiseerd worden door trap- en speelveldjes aan te leggen en/of te onderhouden in huidige woonkernen of in de planvorming mee te nemen bij toekomstige uitbreidingsplannen.

Daarnaast wordt als uitgangspunt gehanteerd dat er, waar mogelijk, sportvoorzieningen worden gerealiseerd in de nabijheid van de basisscholen. Dit heeft de volgende voordelen:

- Er ontstaat een voorziening die gemakkelijk bereikbaar is voor de schooljeugd
- De voorziening kan worden ingezet voor het bewegingsonderwijs
- De voorziening kan worden ingezet voor sportactiviteiten tijdens de naschoolse opvang
- De school heeft vaak een centrale ligging, zodat de sportvoorziening ook door buurtverenigingen gebruikt kan worden.
- De voorziening geeft andere sportmogelijkheden

Bovenstaande past ook uitstekend binnen de voorgenomen ontwikkeling van een brede school in de kern Margraten. Als het gaat om het centraal situeren van een schoolgebouw met meerdere faciliteiten, dan mag een sport- en spelvoorziening hierin niet ontbreken.

In dit kader wordt ook de nieuwe stimuleringsregeling van het ministerie van VWS genoemd. Als opvolger van de breedtesportimpuls is per december 2004 de BOS (Buurt, Onderwijs, Sport)- impuls geïntroduceerd. Deze impuls stimuleert de samenwerking tussen deze drie werkgebieden als middel om het rendement van sport en bewegen onder jongeren te verhogen. Binnen de sportpijler sportstimulering wordt hieraan uitgebreid aandacht besteed.

Beleidsvoornemen:

- 9. Decentraal in de nabijheid van huis en school zijn sport- en spelvoorzieningen ten behoeve van de basisschoolkinderen***

6.4.5 Het inbedden van ruimte en voorzieningen voor sport, spel en bewegen bij de inrichting van de openbare ruimte.

Margraten beschikt over een groot aantal wegen, paden en natuur die zich uitstekend lenen voor sportieve recreatie zoals wandelen, fietsen, hardlopen, ruitersport en andere routegebonden vormen van sport en bewegen. De gemeente zal zich sterk blijven maken voor veilige fietspaden, wandelpaden, ruiterspaden en andere geschikte voorzieningen of routes bij het (her)inrichten van de openbare ruimte.

Beleidsvoornemen:

- 10. Bij de (her)inrichting van wijken, kernen en natuur dient in samenspraak met deskundigen op het gebied van ruimtelijke ordening ingebed te worden dat er mogelijkheden komen om te sporten, bewegen en spelen.***
- 11. Bestaande sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte dienen structureel onderdeel uit te maken van het onderhoudsprogramma.***

Hoofdstuk 7 Sportaanbod

7.1 Algemeen

Behalve de feitelijke sportvoorzieningen is het beschikbare sportaanbod een belangrijk aspect binnen het sportbeleid. De kwaliteit, beschikbaarheid, laagdrempeligheid van het aanbod zijn mede bepalend of mensen gaan sporten en bewegen. Bovendien zal het sportaanbod moeten inspelen op de veranderende behoeften van de sport consument.

7.2 Visie

De sportverenigingen hebben een vaste positie verworven in de maatschappij. De sportvereniging bereikt met haar activiteiten een groot aantal burgers, dat zodoende in aanraking komt met ontspanningsmogelijkheden, normen en waarden, saamhorigheid en gezonde tijdsbesteding. De sportverenigingen worden dan ook gezien als belangrijkste uitvoerder van het lokale sportbeleid.

De positie van de sportvereniging is echter aan verandering onderhevig. Onder druk van veranderende behoeften, een kostenbewustere overheid en een afnemende bereidheid tot vrijwilligerswerk wordt de traditionele vereniging gedwongen haar rol te heroverwegen. Kwaliteit is daarbij het motto. Een vereniging die aan deze verandering tegemoet wil komen, heeft in de toekomst voldoende vitaliteit om te kunnen blijven bestaan. Vitaal in de zin van: bereidheid tot verandering, georiënteerd op de maatschappij, klant- en omgevingsgericht en beschikkend over een kwalitatief hoogwaardige organisatie. De vitale vereniging is dus niet alleen intern gericht maar vooral ook extern.

De bevolkingsopbouw is sterk aan het veranderen; de ontgroening en vergrijzing hebben tot gevolg dat er steeds minder jongeren en steeds meer ouderen zullen zijn. Deze ontwikkeling zal ook gevolgen hebben voor de sportverenigingen. De toekomstige vereniging bereidt zich hierop voor en is in staat de veranderende vraag in te vullen.

Steeds meer mensen kiezen ervoor hun sport uit te oefenen zonder lid te worden van een vereniging of andere sportinstelling. Zij gaan zelfstandig fietsen, trimmen, wandelen etc. in de openbare ruimte (ongeorganiseerde sport).

Ook modieuze sportbeoefening waarbij sfeer en omgeving belangrijk zijn, wint terrein. Te denken valt aan fitness, aerobics, spinning etc. Vaak heeft een dergelijke beoefening een kortstondig tijdelijk karakter (anders georganiseerde sport).

7.3 Beleidsuitgangspunten

De gemeente Margraten gaat zich primair bezighouden met de georganiseerde sport. Behalve een voorwaardenscheppende rol zal de gemeente hier ook de regisserende rol vervullen. Zonder een goed functionerend verenigingsleven is een bijdrage van de sport aan de leefbaarheid en aan de kwaliteit van het leven voor de inwoners ondenkbaar.

Voor wat betreft de ongeorganiseerde sport treedt de gemeente Margraten zowel stimulerend als voorwaardenscheppend op, door op het gebied van ruimtelijke ordening de mogelijkheden om te sporten, bewegen en spelen structureel in te bedden.

De anders georganiseerde sport wordt volledig overgelaten aan de commerciële sector.

7.4 Doelstellingen

- **Het gericht ondersteunen van sportverenigingen**
- **Het versterken van de vitaliteit van verenigingen**
- **Het verbeteren van de communicatie tussen gemeente en sportverenigingen**

- **Het stimuleren van en het scheppen van voorwaarden voor de ongeorganiseerde sport**

7.4.1 Het gericht ondersteunen van sportverenigingen

De Margratense sportverenigingen hebben een belangrijke functie in de diverse woonkernen waar het gaat om de leefbaarheid en de sociale cohesie. Door verschillende maatschappelijke ontwikkelingen hebben veel sportverenigingen moeite om het hoofd boven water te houden. Om de maatschappelijke functie die de sportvereniging heeft te kunnen behouden, is ondersteuning nodig.

Uit de inventarisatie onder de verenigingen blijkt dat het invullen van kader- en vrijwilligersfuncties een groot knelpunt is. De neiging van leden wordt groter om slechts als afnemer betrokken te zijn bij een vereniging, in plaats van vrijwilliger. Aangezien het voortbestaan van de verenigingen afhankelijk is van de inzet van vrijwilligers, is dit een zeer belangrijk aandachtspunt.

Tevens blijkt uit onderzoek dat 70% van de verenigingen niet beschikt over een beleidsplan en ook geen doelgroepenbeleid heeft geformuleerd.

Met de volgende activiteiten kunnen de verenigingen gericht ondersteund worden:

- Ontwikkelen en uitvoeren van cursussen en themabijeenkomsten ten behoeve van de sportverenigingen.
- Houden van gesprekken met belangstellende verenigingen en het vervolgens invulling geven aan hun ondersteuningsbehoeften.
- Ontwikkelen van een toekomstvisie voor de verenigingen
- Ontwikkelen van vrijwilligersbeleid op verenigingsniveau met daarbij aandacht voor het werven en behouden van vrijwillig kader.
- Actief stimuleren en creëren van samenwerkingsverbanden tussen sportverenigingen onderling en tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties.
- Ondersteuning van sportverenigingen bij het opzetten van activiteiten voor specifieke doelgroepen.
- Ondersteuning van sportverenigingen bij mogelijke privatiseringstrajecten.

Willen verenigingen de toekomst met vertrouwen tegemoet zien, dan zullen ze zich moeten ontwikkelen tot een organisatie die oog heeft voor, en onderdeel uitmaakt van de maatschappij en die in staat is in te spelen op ontwikkelingen en de behoeften van de sporters. Innovatie, samenwerking, schaalvergroting en professionalisering zijn hierbij kernbegrippen. De gemeente Margraten wil de verenigingen die bereid zijn om een maatschappelijke rol te vervullen en zich ook openstellen voor vernieuwing, ondersteunen.

In de visie van de gemeente is sprake van een vitale sportvereniging wanneer aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Een positie binnen de samenleving, te weten een vereniging die verantwoordelijkheid neemt en (ook) extern gericht is. Samenwerking met andere verenigingen, onderwijs en welzijnsorganisaties is hiervan een logisch gevolg.
- Financieel heeft de club geen liquiditeitsprobleem en kunnen ook schulden op lange termijn worden voldaan.
- Een visie op de eigen positie welke vertaald is in beleidsplannen voor de kortere en langere termijn.
- De beschikking over voldoende en geschikt kader.
- De beschikking over een eigentijdse accommodatie die aan alle wettelijke eisen voldoet.

Het feit dat het aantal jongeren afneemt, het aantal ouderen toeneemt en dat de sportconsument zich anders is gaan gedragen, heeft consequenties voor de traditionele sportverenigingen.

De kwaliteit van accommodaties, het kader, schaalvergroting en met name het actief inspelen op de veranderende omgeving worden van doorslaggevend belang voor het voortbestaan van de sportverenigingen.

Beleidsvoornemen:

- 12. Het ondersteunen van sportverenigingen zodat ze beter in staat zijn om hun maatschappelijke functie uit te voeren***
- 13. Het bieden van ondersteuning van sportverenigingen bij het werven en behouden van vrijwilligers***

7.4.3 Communicatie tussen gemeente en sportverenigingen

Aangezien de sportverenigingen de belangrijkste uitvoerders zijn van het sportbeleid, is het van belang dat er op structurele wijze overleg plaatsvindt tussen gemeente en sportverenigingen. De gemeente is ervan overtuigd dat de doelstellingen en voornemens uit deze nota een goede en voortdurende communicatie met de sportverenigingen vereisen.

Tevens wordt bekeken in hoeverre de gemeentelijke website ingezet kan worden om de communicatie met verenigingen te verbeteren.

Beleidsvoornemen:

- 14. Het opzetten van een bestuurlijk overleg met de sportverenigingen.***
- 15. Het onderzoeken van de mogelijkheden die de gemeentelijke website kan bieden bij de communicatie met sportverenigingen.***

7.4.4 Het stimuleren van en het scheppen van voorwaarden voor de ongeorganiseerde sport

Door het actief ondersteunen van landelijke voorlichtingscampagnes op het gebied van sport, bewegen en gezondheid en het structureel inbedden van sport- spel- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte worden voorwaarden gecreëerd voor de ongeorganiseerde sport

Beleidsvoornemen:

- 16. De gemeente Margraten vervult met betrekking tot de ongeorganiseerde sport zowel een voorwaardenscheppende als een stimulerende rol.***

Hoofdstuk 8 Sportstimulering

8.1 Algemeen

In het hedendaagse sportbeleid mag sportstimulering niet ontbreken. Sport is niet langer een doel op zich, maar wordt meer en meer ingezet als instrument om bij te dragen aan maatschappelijke doelen. Sport is gezond, het verbetert de leefbaarheid en draagt bij aan het welzijn en welbevinden van de Margratense bevolking.

8.2 Visie

Het stimuleren van sporten bevordert de gezondheid, de vitaliteit en de leefbaarheid in de kernen. Ook in Margraten is er nog een te grote groep mensen die te weinig of helemaal niet sport of beweegt. Het gemeentelijke beleid moet erop gericht zijn om zoveel mogelijk mensen in Margraten aan het sporten en bewegen te krijgen en/of te houden.

Door sport in te kunnen zetten als instrument om bij te dragen aan maatschappelijke doelen is het van belang om samenhang te realiseren met andere beleidsterreinen zoals onderwijs, gezondheid, jeugd en ouderen.

Verenigingsondersteuning moet erop gericht zijn om de sport naar de mensen te brengen, sportstimulering brengt juist de mensen naar de sport. Samen vormen ze dan ook een belangrijk geheel binnen het sportbeleid in Margraten.

8.3 Beleidsuitgangspunten

De gemeente Margraten gaat een gericht doelgroepenbeleid uitvoeren. Het stimuleren van sport en bewegen onder de jeugd en de ouderen heeft hierin prioriteit. Ook het toegankelijk maken van sporten en bewegen voor mensen met een lichamelijke beperking maakt onderdeel uit van het sportbeleid.

Verenigingen die zich actief inzetten door sporten te stimuleren onder de genoemde doelgroepen, kunnen rekenen op steun van de gemeente.

De sportstimulering wordt afgestemd op andere beleidsvelden om daarmee integraliteit te bereiken.

Landelijke sportstimuleringsimpulsen zoals de BOS-impuls worden aangegrepen om een extra stimulans te realiseren.

8.4 Doelstellingen

- **Sportstimulering moet ertoe leiden dat zoveel mogelijk inwoners van Margraten gaan of blijven sporten en bewegen. De prioriteit ligt bij jongeren, ouderen en mensen met een lichamelijke beperking**

8.4.1 Sportstimulering moet ertoe leiden dat zoveel mogelijk inwoners van Margraten gaan of blijven sporten en bewegen.

8.4.1.1 Doelgroepen

De gemeente Margraten richt zich in haar sportstimuleringsbeleid op de jeugd, de senioren en mensen met een lichamelijke beperking.

Margraten kiest voor de jeugd omdat kinderen reeds op jonge leeftijd kennis moeten maken met sport om dat op latere leeftijd nog te willen beoefenen. Daarnaast draagt sport bij aan de ontwikkeling en ontplooiing van jongeren. Leren winnen, maar ook leren verliezen, het leren houden aan spelregels. In die zin heeft sport ook een opvoedkundige betekenis.

Daarnaast richt Margraten zich op de groep senioren. Deze groep wordt door de vergrijzing steeds groter en het is belangrijk dat deze groep op een gezonde manier oud kan worden. Dat is niet alleen prettig voor de mensen zelf, maar reduceert mogelijk de kosten van gezondheidszorg, wijkverpleging etc. Sporten en bewegen kunnen daaraan bijdragen. Sporten biedt ook in belangrijke mate een mogelijkheid voor het opdoen van sociale contacten en voor het tegengaan van eenzaamheid en sociaal isolement.

De doelgroep mensen met een lichamelijke beperking mag niet ontbreken in het sportstimuleringsbeleid. Deze groep mensen staat vaak verder van de reguliere sport af en de drempel om deel te nemen aan de georganiseerde sport is vaak hoog.

De keuze voor bovenstaande doelgroepen houdt niet per definitie in dat andere doelgroepen buiten de boot vallen. Daar waar specifieke behoefte aan ondersteuning is of ontstaat, zal geprobeerd worden ook hierin te voorzien.

Beleidsvoornemen:

17. Het sportstimuleringsbeleid richt zich op jeugd, senioren en mensen met een lichamelijke beperking

8.4.1.2 Jeugd en Sport

Het is van belang dat tussen diegenen die feitelijk betrokken zijn bij de kinderen en jongeren (gezin-schoon-zorg-welzijn) een betere afstemming en samenwerking komt. Dit moet er toe leiden dat de veranderende jeugd zich weer meer aangetrokken voelt tot sport en bewegen, en wel zo dat:

- achterstanden zoals overgewicht en bewegingsarmoede worden teruggedrongen
- jongeren een actieve levensstijl kunnen ontwikkelen en volhouden
- de mening, interesse en behoeften van de jeugd op sportgebied aan bod komt op school, in de vereniging en daarbuiten
- de jeugd niet alleen leert sport en bewegen te consumeren, maar ook meehelpt een en ander gestalte te geven
- de jeugd kan kennismaken met allerlei vormen van sport en bewegen
- jongeren zich bewust worden van de relatie tussen bewegen en gezondheid
- kwetsbare groepen jongeren door middel van sport en bewegen meer integreren in de samenleving

De gemeente Margraten maakt gebruik van de landelijke BOS-impuls. Deze impuls stimuleert BOS-projecten waarbij middels een nauwe samenwerking tussen Buurt, Onderwijs en Sport achterstanden bij jeugd van 4 – 19 jaar worden verkleind door het aanbieden van sport- en beweegactiviteiten.

Beleidsvoornemen:

18. De gemeente Margraten maakt gebruik van de landelijke BOS-impuls

Binnen het deelgebied Jeugd en Sport zal, in combinatie met de landelijke BOS-impuls, worden ingezet op de volgende speerpunten:

- Bewegingsonderwijs basisschoolleerlingen
- Sportkennismaking
- Brede school en sport & bewegen
- Jongerenparticipatie
- Jeugd en Gezondheid

Bewegingsonderwijs basisschoolleerlingen

Bewegingsonderwijs is er primair op gericht om bewegingsarmoede bij de basisschoolleerlingen tegen te gaan.

In Margraten wordt het vak lichamelijke opvoeding of bewegingsonderwijs gegeven door de reguliere groepsleerkrachten.

Binnen het deelgebied Jeugd en Sport wordt voorgesteld om een kwaliteitsimpuls te geven aan het huidige bewegingsonderwijs. Hoewel de groepsleerkrachten hun kwaliteiten op het gebied van Lichamelijke Opvoeding optimaal hebben ontwikkeld, bestrijkt dit vak voor velen een zeer specialistisch gebied. Om het plezier aan bewegen te verhogen en de groter wordende bewegingsarmoede een halt toe te roepen, is een kwaliteitsimpuls ter ondersteuning van het bewegingsonderwijs absoluut van toegevoegde waarde.

Bovendien dient gemeld te worden dat de bevoegdheidsregeling voor het vak lichamelijke opvoeding is gewijzigd. PABO-studenten zijn in de toekomst niet langer bevoegd tot het geven van het vak LO, met uitzondering van groep 1 en 2. Vanaf het schooljaar 2005/2006 hebben scholen met deze nieuwe regeling te maken.

Onderzocht dient te worden of er binnen de gemeente Margraten vakleerkrachten LO ingezet kunnen worden om enerzijds een kwaliteitsimpuls te geven aan het bewegingsonderwijs en anderzijds te anticiperen op de bevoegdheidsregeling.

Behalve dat het bewegingsonderwijs de bewegingsarmoede onder basisschoolleerlingen moet tegengaan, vormen de lessen ook bij uitstek de mogelijkheid om kinderen te interesseren voor sport waarbij ook de verenigingen worden betrokken. Ook hier staat het motto centraal: "Breng de mensen naar de sport, maar breng de sport ook naar de mensen".

In de nieuwe sportnota van het ministerie van VWS: "Tijd voor Sport", wordt de ambitie uitgesproken dat in 2010 op 90 procent van alle scholen elke leerling dagelijks kan sporten binnen en/of buiten de schooluren. Een dergelijke ambitie zal ook een gigantische impact hebben op het onderwijs in Margraten.

Beleidsvoornemen:

- 19. Het geven van een kwaliteitsimpuls aan het bewegingsonderwijs om de bewegingsarmoede terug te dringen***
- 20. Het onderzoeken naar de mogelijkheden om vakleerkrachten in te zetten op de basisscholen***

Sportkennismaking

Tijdens het reguliere gymonderwijs maakt de schooljeugd kennis met allerlei verschillende sporten. Door de lessen komen de jongeren niet alleen te weten welke sport het beste bij ze past, maar worden ze ook gestimuleerd om daadwerkelijk te gaan sporten. De sportverenigingen uit Margraten worden actief betrokken bij de kennismakingslessen die bestemd zijn voor de leerlingen van de basisscholen.

De gemeente Margraten stimuleert hiermee de samenwerking tussen sport en onderwijs waarbij enerzijds sport onder de aandacht wordt gebracht bij basisschoolleerlingen, maar anderzijds er ook een toeleiding ontstaat van een specifieke doelgroep naar de verenigingen.

Beleidsvoornemen:

- 21. Sportkennismaking wordt uitgevoerd op de basisscholen***
- 22. De samenwerking tussen Onderwijs en Sport wordt actief gestimuleerd***
- 23. De verenigingen die actief deelnemen aan de Sportkennismaking worden via een stimuleringsmaatregel jongeren ondersteund***
- 24. Bij de uitvoering van sport- en bewegingsactiviteiten worden gemeentelijke (sport)accommodaties optimaal benut***

Brede school en sport & bewegen

Bij de ontwikkeling van de brede school in Margraten moet de functie van sport & bewegen invulling krijgen.

Brede scholen worden ingezet als een middel om de sociale cohesie en de veiligheid in de woonkern te verbeteren, en om een samenhangend jeugdbeleid te creëren.

Sport- en beweegactiviteiten in het kader van de brede school bieden mogelijkheden bij te dragen aan de verwezenlijking van deze doelstellingen.

De brede school biedt een ideale structuur voor samenwerking tussen partners uit de buurt, het onderwijs en de sport (de BOS-driehoek). Daarnaast worden via de school heel veel jongeren bereikt met een sport- en beweegaanbod. Hierdoor komen leerlingen op jonge leeftijd in aanraking met sport en bewegen en wordt de jeugd gestimuleerd tot een sportieve leefstijl en een positieve bewegingsattitude. In de huidige tijd van bewegingsarmoede, waarin kinderen steeds meer last hebben van overgewicht, heeft sport en bewegen een belangrijke functie. Zo kan de sport de samenwerking met de GGD zoeken om de gezondheid van de jeugd te bevorderen. Eveneens biedt de brede school een mogelijkheid tot kennisoverdracht op het gebied van jeugdsport tussen verschillende sectoren.

Op die manier kunnen partners uit het onderwijs, de sport en de buurt elkaar versterken. Het is belangrijk dat deze partners hun activiteiten op elkaar afstemmen, zodat een duurzame samenwerking kan ontstaan. Waar aanbieders samenwerken, komt een efficiënter en aantrekkelijker aanbod tot stand. Dit draagt bij aan een kwantitatief en kwalitatief succesvol sportaanbod.

Beleidsvoornemen:

25. Bij de brede school-ontwikkeling wordt invulling gegeven aan de functie van sport & bewegen

Jongerenparticipatie

Met gerichte projecten wordt een grotere participatie van jongeren tussen de 12-18 jaar gestimuleerd bij sport, spel en recreatieve activiteiten, waarbij invulling wordt gegeven aan de behoeften van jongeren. Dit resulteert in deelname, meedenken en organiseren door jongeren.

De uitvoering van het project komt tot stand in samenwerking met jeugd- en jongerenwerk, het jongerenplatform en de sportverenigingen.

Beleidsvoornemen:

26. Er wordt actief ingezet op jongerenparticipatie

27. De samenwerking tussen Jeugd en Sport wordt actief gestimuleerd

28. Bij de uitvoering van sport- en bewegingsactiviteiten worden gemeentelijke (sport)accommodaties optimaal benut

Jeugd en gezondheid

De gemeente Margraten gaat actief een gezonde levensstijl onder de basisschoolleerlingen propageren. Op scholen en binnen sportverenigingen kan aandacht worden geschonken aan aspecten van gezondheid. Zo is er een duidelijke relatie tussen voeding en sporten te leggen. De GGD kan in de uitvoering worden ingezet in samenwerking met het Onderwijs en de Sport. Bovendien zal de gemeente Margraten landelijke voorlichtingscampagnes ondersteunen.

Beleidsvoornemen:

29. De gemeente Margraten gaat een gezonde levensstijl onder basisschoolleerlingen propageren

30. Landelijke voorlichtingscampagnes worden ondersteund

31. De samenwerking tussen Onderwijs, Sport en Gezondheid wordt gestimuleerd

8.4.1.3 Ouderen en Sport

Het doel van dit deelgebied is om senioren, in de leeftijdscategorie van 55-85 jaar, te stimuleren actief te worden en/of te blijven.

De landelijke trend van vergrijzing is ook in de gemeente Margraten duidelijk waarneembaar; de vergrijzing zal in de komende jaren verder toenemen. Het is dan ook niet vreemd om prioriteit te geven aan sportstimulering van deze doelgroep.

Sportdeelname medioren (55-65 jaar)

De stimuleringsprojecten richten zich op het activeren van ouderen die niet of niet meer aan voldoende beweging toekomen. De doelgroep wordt begeleid bij het volgen van een bewegingsprogramma, waarbij de beleidsterreinen Sport, Ouderen en Gezondheid nauw met elkaar samen. Dit project richt zich op de doelgroep niet actieve senioren, in de leeftijd van 55-65 jaar.

De sportverenigingen worden gestimuleerd om een gericht aanbod te ontwikkelen voor deze doelgroep, zodat deze groep jonge senioren structureel kan blijven sporten.

Beleidsvoornemen:

- 32. De sportdeelname onder de niet-actieve bevolking van 55-65 jaar wordt actief gestimuleerd***
- 33. De samenwerking tussen Ouderen, Gezondheid en Sport wordt actief gestimuleerd***
- 34. De verenigingen die actief deelnemen aan stimuleringsprojecten worden ondersteund***
- 35. Bij de uitvoering van sport- en bewegingsactiviteiten worden gemeentelijke (sport)accommodaties optimaal benut***

Sportdeelname senioren (65-plussers)

Het huidige aanbod aan beweegactiviteiten voor vooral de wat oudere burgers is laagdrempelig en wordt op dit moment in alle kernen aangeboden door Stichting Trajekt. De bewegingsactiviteiten hebben een duidelijk gezondheidseffect en voorkomen of stellen uit dat ouderen ziek worden. Inzet is dat deze bewegingsactiviteiten worden voortgezet en dat de aanbiedende organisatie streeft naar continuïteit.

Beleidsvoornemen:

- 36. Het ondersteunen van Stichting Trajekt voor het aanbieden van beweegactiviteiten aan ouderen.***

Ouderen en gezondheid

Bewegingsarmoede is een van de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid. Ruim de helft van de Nederlandse bevolking beweegt onvoldoende en haalt de Nederlandse beweegnorm niet. Gezien de vergrijzing is dit een zorgwekkende situatie.

Uit onderzoek van de GGD blijkt dat de aandoeningen aan hart en vaten, ademhalingswegen en aan het bewegingsapparaat ook in Margraten voorkomen. Gelet op de vergrijzing zal voornamelijk de aandoeningen van het bewegingsapparaat toenemen.

De gemeente Margraten gaat actief een actieve levensstijl onder de aandacht brengen van ouderen. De GGD en de ouderenbonden zullen in de uitvoering betrokken worden, waarbij samenhang gezocht wordt met de speerpunten uit het Lokaal Gezondheidsbeleid. Bovendien zal de gemeente landelijke voorlichtingscampagnes ondersteunen.

Beleidsvoornemen:

- 37. De gemeente Margraten gaat een actieve levensstijl onder ouderen propageren***
- 38. Landelijke voorlichtingscampagnes worden ondersteund***

8.4.1.4 Sport voor mensen met een lichamelijke beperking

De inactiviteit bij mensen met een lichamelijke beperking is groter dan bij andere bevolkingsgroepen. Het voorkomen hiervan is dan ook een aandachtspunt, omdat sport met name voor deze groep de integratie en de gezondheid kan bevorderen.

De gemeente Margraten spreekt het belang uit om sportvoorzieningen zoveel mogelijk bereikbaar en toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Daar waar nodig en mogelijk zullen er specifieke maatregelen worden genomen.

De genoemde doelgroep is in Margraten relatief klein. Om te komen tot een goede afstemming tussen vraag en aanbod van bewegingsactiviteiten zal de regio worden opgezocht voor samenwerking.

Daar waar in Margraten aanbod ontbreekt, is het van belang dat de doelgroep weet waar activiteiten in de regio aangeboden worden en dat verenigingen gestimuleerd worden om sportactiviteiten voor deze doelgroep te ontplooiën.

Beleidsvoornemen:

- 39. Sportaccommodaties worden zoveel mogelijk bereikbaar en toegankelijk gemaakt voor mensen met een lichamelijke beperking***
- 40. De regio wordt opgezocht om te komen tot een goede afstemming tussen vraag en aanbod van bewegingsactiviteiten voor mensen met een lichamelijke beperking***
- 41. De gemeente Margraten vervult een verwijfsfunctie met betrekking tot bewegingsactiviteiten voor mensen met een lichamelijke beperking***

8.4.1.5 Bewegingsconsulent

Met de uitvoering van deze sportnota en van het toekomstige BOS-project wordt overwogen om een bewegingsconsulent aan te nemen. Met de inzet van een bewegingsconsulent wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de sportstimulering in Margraten. De schakelfunctie tussen onderwijs, sport, jeugd, ouderen en gezondheid wordt hiermee ingevuld. Bovendien kan de bewegingsconsulent, die als functie-eis de lesbevoegdheid vakleerkracht lichamelijke opvoeding moet bezitten, een kwaliteitsimpuls geven aan het bewegingsonderwijs.

Beleidsvoornemen:

- 42. De gemeente Margraten overweegt om de functie van bewegingsconsulent op te nemen in de reguliere formatie***

8.4.2 (Top)sportevenementen

(Top)sportevenementen moeten niet alleen een bijdrage leveren aan de promotie van de gemeente Margraten met daaraan gekoppeld de toeristische en/of economische waarde, maar moet ook bijdragen aan de doelstellingen van het sport- en beweegbeleid.

Topsportevenementen en breedtesport moeten elkaar versterken. Zonder breedtesport geen topsport en omgekeerd. Een topsportevenement zet een tak van sport in de schijnwerpers en kan daardoor een direct stimulerend effect hebben op de breedtesport.

Een belangrijke voorwaarde is hierbij uiteraard dat de tak van sport ook in Margraten vertegenwoordigd is en dat het evenement de breedtesport ook actief opzoekt. Ook hier geldt dat het evenement geen doel op zich moet zijn, maar een middel om meer inwoners aan het sporten en bewegen te krijgen

Los van de economische/toeristische impact van een sportevenement, zal aan de volgende voorwaarden voldaan moeten worden:

- Het evenement levert een wezenlijke bijdrage aan de doelstellingen van het sport- en beweegbeleid;
- De sporttak is in Margraten vertegenwoordigd binnen het reguliere sportaanbod;
- Het evenement kan actief worden ingezet om een stimulans te geven aan de breedtesport

Beleidsvoornemen:

- 43. De gemeente Margraten ondersteunt (top)sportevenementen indien deze een bijdrage leveren aan het sport- en beweegbeleid.***

Hoofdstuk 9

Subsidies en Tarieven

9.1 Algemeen

Tarieven en subsidies zijn instrumenten om de beoogde beleidsdoelstellingen van de gemeente te helpen realiseren.

De directe subsidiering worden op basis van de nota beleidsregels welzijn jaarlijks vastgesteld.

De huurprijs die verenigingen betalen dekkende de exploitatielasten van de accommodaties niet. Het verschil tussen de tarieven en de kostprijs moet dan ook als indirecte subsidiering worden beschouwd.

9.2 Visie

De laagdrempeligheid tot sportbeoefening wordt in belangrijke mate bepaald door tarieven vast te stellen die niet marktconform zijn.

De hedendaagse sportconsument verwacht een hoge mate van kwaliteit en is ook bereid hiervoor te betalen.

Een subsidie wordt gezien als stimuleringsmiddel en niet als vaste inkomstenbron van verenigingen. Door subsidies als stimuleringsmiddel in te zetten, wordt de georganiseerde sport geprikkeld om bij te dragen aan het gemeentelijk sport- en beweegbeleid.

Subsidies en tarieven worden beschouwd als sturingsinstrumenten om geformuleerde doelen te realiseren.

9.3 Beleidsuitgangspunten

Voor de gemeente Margraten is het van belang dat sporten betaalbaar blijft en dat verenigingen een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van het sportbeleid.

Subsidies en tarieven mogen geen doel op zich zijn, maar instrumenten die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van het sportbeleid.

9.4 Doelstellingen

- **Het subsidiebeleid draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen van het sportbeleid**
- **Het tariefstelsel wordt geactualiseerd**

9.4.1 Het subsidiebeleid draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen van het sportbeleid

Om sportverenigingen te stimuleren bij te dragen aan de doelstellingen van het sportbeleid, dient het subsidiebeleid hierop te worden afgestemd.

In de huidige subsidieregeling is met name sprake van zogenaamde normsubsidies. Om het subsidiebeleid nog beter af te stemmen op de doelstellingen worden in de toekomst de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het subsidiebeleid is een instrument waarmee de gemeente Margraten de doelstellingen van het sportbeleid wil bereiken
- Subsidiering moet meer dan voorheen gekoppeld worden aan te leveren prestaties en minder ingezet worden als vaste inkomstenbron voor verenigingen
- Verenigingen die zich actief conformeren aan het sportbeleid, mogen daarvoor beloond worden

In een toekomstig subsidiebeleid zou de huidige regeling kunnen worden uitgebreid met:

- een normsubsidie voor het aantal leden met een functiebeperking
- een normsubsidie voor het aantal actieve seniorenleden
- een projectsubsidie voor verenigingen die de kwaliteit van sportbeoefening verbeteren door het opleiden van (sporttechnisch) kader of door het organiseren van thema-avonden.
- een projectsubsidie voor verenigingen die actief een bijdrage leveren bij de uitvoering van breedtesportactiviteiten
- een projectsubsidie voor een sportevenement die bijdraagt aan de sportpromotie binnen Margraten

Beleidsvoornemen:

44. Het huidige subsidiebeleid wordt geoptimaliseerd, zodat er een nog betere aansluiting wordt gevonden met de doelstellingen van het sportbeleid

9.4.2 Het tariefstelsel wordt geactualiseerd

In Margraten is geen sprake van een actueel tarievenstelsel. De huren voor de sportaccommodaties zijn ooit in een ver verleden ontstaan, maar zijn niet gebaseerd op een tarifieringssysteem. De tarieven van sportaccommodaties zijn in Margraten niet kostendekkend, waardoor sprake is van indirecte subsidiering.

Nog los van de vraag of het tariefstelsel op de helling moet, is het in ieder geval wenselijk om deze indirecte subsidiering zichtbaar te maken, zodat ook verenigingen hiervan op de hoogte zijn.

Uitgangspunten voor een nieuw systeem zouden kunnen zijn:

- Transparantie en eenvoud;
- Stimuleren van zelfwerkzaamheid;
- Administratief eenvoudig te verwerken.

Beleidsvoornemen:

45. Er wordt een nieuw tariefstelsel voor de binnen- en buitensportaccommodaties uitgewerkt

Hoofdstuk 10 Uitvoeringsprogramma

10.1 Sportvoorzieningen

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	1. De criteria hanteren voor het bepalen van een basissportvoorziening en op basis daarvan een bijdrage leveren aan het onderhoud en realisatie van de voorziening.
Actie:	Geen directe actie; criteria toepassen in voorkomende situaties
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	Per direct, na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	2. Het vaststellen van een standaardinrichting van voorzieningen voor zowel binnensport als buitensport conform landelijke normeringen.
Actie:	Het formeel vaststellen en vervolgens toepassen in voorkomende situaties
Uitvoerder:	Burger & Bestuur; Openbare Werken
Ondersteuning:	ISA, NOC*NSF
Periode:	Per direct, na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	3. Onderzoek naar de mogelijkheden om secundaire voorzieningen over te dragen aan verenigingen
Actie:	Inventarisatie eigendomsverhoudingen secundaire voorzieningen (samen met beleidsvoornemen 4.)
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Bij uitvoering kan externe partij ingezet worden
Periode:	2009
Financiële consequenties:	Ambtelijke uren

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	4. Onderzoek naar mogelijkheden privatisering beheer en onderhoud
Actie:	Inventarisatie huidige situatie (samen met beleidsvoornemen 4.)
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	2009
Financiële consequenties:	Ambtelijke uren

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	5. Optimaal gebruik van sportaccommodaties wordt gestimuleerd
Actie:	Inventarisatie en optimalisatie bezettingsgraden (samen met beleidsvoornemens 6-24-28-35)
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	2007
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	6. Het basisonderwijs kan ten behoeve van het bewegingsonderwijs gebruik maken van de buitensportaccommodaties
Actie:	Informeren hoofdgebruikers accommodaties en basisscholen (samen met beleidsvoornemens 5-24-28-35)
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	Vanaf schooljaar 2007-2008
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	7. Centralisatie van (voetbal)accommodaties wordt in voorkomende gevallen als serieuze optie overwogen.
Actie:	Geen
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen
Periode:	Na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	9. Decentraal in de nabijheid van huis en school zijn sport- en spelvoorzieningen ten behoeve van de basisschoolkinderen
Actie:	Inventarisatie mogelijkheden per woonkern
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	2007
Financiële consequenties:	Investerings noodzakelijk bij ondercapaciteit

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	10. Bij de (her)inrichting van wijken, kernen en natuur dient in samenspraak met deskundigen op het gebied van ruimtelijke ordening ingebod te worden dat er mogelijkheden komen om te sporten, bewegen en spelen.
Actie:	Informerende betrokken afdeling
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	Per direct, na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Op te nemen in toekomstige (her)inrichtingsvoorstellen

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	11. Bestaande voorzieningen in de openbare ruimte dienen structureel onderdeel uit te maken van het onderhoudsprogramma.
Actie:	Informeren betrokken afdeling
Uitvoerder:	Burger & Bestuur, Openbare Werken
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	Per direct, na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Mogelijke verhoging onderhoudsbudget

Thema: Sportvoorzieningen	
Beleidsvoornemen:	39. Sportaccommodaties worden zoveel mogelijk bereikbaar en toegankelijk gemaakt voor mensen met een lichamelijke beperking.
Actie:	Opstellen projectplan
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	2008
Financiële consequenties:	Toegankelijk maken sportaccommodaties kan leiden tot investeringen

10.2 Sportaanbod

Thema: Sportaanbod	
Beleidsvoornemen:	8. De verenigingen actief betrekken bij het creëren van samenwerkingsvormen 12. Het ondersteunen van sportverenigingen zodat ze beter in staat zijn om hun maatschappelijke functie uit te voeren 13. Het bieden van ondersteuning van sportverenigingen bij het werven en behouden van vrijwilligers 14. Het opzetten van een bestuurlijk overleg met de sportverenigingen. 15. Het onderzoeken van de mogelijkheden die de gemeentelijke website kan bieden bij het verbeteren van de communicatie met sportverenigingen.
Actie:	Plan van aanpak 'Verenigingsondersteuning'
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Marktpartij
Periode:	Vorbereiding 2007; start uitvoering 2008
Financiële consequenties:	Plan van aanpak: ambtelijke uren; Uitvoering: p.m.

Thema: Sportaanbod	
Beleidsvoornemen:	16. De gemeente Margraten vervult met betrekking tot de ongeorganiseerde sport zowel een voorwaardenscheppende als een stimulerende rol.
Actie:	Geen directe actie
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen
Periode:	Per direct, na vaststelling nota
Financiële consequenties:	Geen

10.3 Sportstimulering

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	17. Het sportstimuleringsbeleid richt zich op jeugd, senioren en mensen met een lichamelijke beperking
Actie:	Geen
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen
Periode:	2007-2010
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	18. De gemeente Margraten maakt gebruik van de BOS-impuls
Actie:	Aanvraag indienen bij het ministerie van VWS
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Marktpartij
Periode:	Vóór 1 april 2006
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	19. Het geven van een kwaliteitsimpuls aan het bewegingsonderwijs om de bewegingsarmoede terug te dringen. 20. Het onderzoeken naar de mogelijkheden om vakleerkrachten in te zetten op de basisscholen 21. Sportkennismaking wordt uitgevoerd op de basisscholen 22. De samenwerking tussen Onderwijs en Sport wordt actief gestimuleerd 23. De verenigingen die actief deelnemen aan de Sportkennismaking worden via een stimuleringsmaatregel jongeren Ondersteund 26. Er wordt actief ingezet op jongerenparticipatie 27. De samenwerking tussen Jeugd en Sport wordt actief gestimuleerd 29. De gemeente Margraten gaat een gezonde levensstijl onder basisschoolleerlingen propageren. 31. De samenwerking tussen Onderwijs, Sport en Gezondheid wordt gestimuleerd
Actie:	Uitvoeren BOS-project: Jeugd en Sport
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Marktpartij
Periode:	2007-2010
Financiële consequenties:	BOS-financiering

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	24-28-35 Bij de uitvoering van sport- en bewegingsactiviteiten worden gemeentelijke (sport)accommodaties optimaal benut
Actie:	Geen directe actie
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	Per direct, na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	25. Bij de brede schoolontwikkeling wordt invulling gegeven aan de functie van sport & bewegen
Actie:	Beleidsveld sport betrekken bij planontwikkeling
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Marktpartij
Periode:	Per direct, na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	30-38. Landelijke voorlichtingscampagnes worden ondersteund
Actie:	Geen directe actie
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	Per direct, na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Geen

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	32. De sportdeelname onder de niet-actieve bevolking van 55-65 jaar wordt actief gestimuleerd 33. De samenwerking tussen Ouderen, Gezondheid en Sport wordt actief gestimuleerd 34. De verenigingen die actief deelnemen aan stimuleringsprojecten worden ondersteund 36. Het ondersteunen van Stichting Trajekt voor het aanbieden van beweegactiviteiten aan ouderen 37. De gemeente Margraten gaat een actieve levensstijl onder ouderen propageren.
Actie:	Opstellen projectplan Ouderen en Sport
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Marktpartij
Periode:	2007-2010
Financiële consequenties:	Ambtelijke uren en activiteitengeld (budget gezondheidsbeleid)

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	40. De regio wordt opgezocht om te komen tot een goede afstemming tussen vraag en aanbod van bewegingsactiviteiten voor mensen met een lichamelijke beperking 41. De gemeente Margraten vervult een verwijfsfunctie met betrekking tot bewegingsactiviteiten voor mensen met een lichamelijke beperking
Actie:	Opstellen projectplan
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	2007-2010
Financiële consequenties:	Ambtelijke uren

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	42. De gemeente Margraten overweegt om de functie van bewegingsconsulent op te nemen in de reguliere formatie
Actie:	Mogelijkheden onderzoeken in relatie tot BOS-project
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	Na afloop BOS-subsidie (vanaf 2011)
Financiële consequenties:	€ 40.000,- (1 FTE)

Thema: Sportstimulering	
Beleidsvoornemen:	43. De gemeente Margraten ondersteunt (top)sportevenementen indien deze een bijdrage leveren aan het sport- en beweegbeleid
Actie:	Geen directe actie
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	Per direct, na vaststelling sportnota
Financiële consequenties:	Afhankelijk van evenement

10.4 Subsidies en Tarieven

Thema: Subsidies en Tarieven	
Beleidsvoornemen:	44. Het huidige subsidiebeleid wordt geoptimaliseerd, zodat er een nog betere aansluiting wordt gevonden met de doelstellingen van het sportbeleid
Actie:	Opstellen projectplan, in combinatie met beleidsvoornemen 45.
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	2009
Financiële consequenties:	Hogere directe subsidie eventueel te financieren uit hogere tarieven

Thema: Subsidies en Tarieven	
Beleidsvoornemen:	45. Er wordt een nieuw tariefstelsel voor de binnen- en buitensport-accommodaties uitgewerkt
Actie:	Opstellen projectplan in combinatie met beleidsvoornemen 44.
Uitvoerder:	Burger & Bestuur
Ondersteuning:	Geen ondersteuning noodzakelijk
Periode:	2009
Financiële consequenties:	Afhankelijk van te kiezen tariefstelsel, combinatie met subsidiebeleid

10.5 Jaarplan

Beleidsvoornemen	2007	2008	2009	2010
Sportvoorzieningen				
1. Criteria basissportvoorziening	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
2. Vaststellen standaardinrichting	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
3. Overdracht secundaire voorzieningen			Onderzoek	
4. Privatisering beheer en onderhoud			Onderzoek	
5. Optimalisering gebruik sportaccommodaties	Inventarisatie			
6. Gebruik buitensportaccommodaties basisonderwijs	Schooljaar 2007-2008	Schooljaar 2008-2009	Schooljaar 2009-2010	Schooljaar 2010-2011
7. Overweging centralisatie sportaccommodaties	Toepassen in voorkomende gevallen	Toepassen in voorkomende gevallen	Toepassen in voorkomende gevallen	Toepassen in voorkomende gevallen
9. Decentrale sport- en spelvoorzieningen	Inventarisatie			
10. Inbedden sport en bewegen bij (her)inrichting	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
11. Voorzieningen structureel in onderhoudsprogramma	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
39. Bereikbaarheid en toegankelijkheid sportaccommodaties		Opstellen projectplan	Uitvoering	Uitvoering
Sportaanbod				
8. Verenigingen betrekken bij samenwerkingsvormen	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
12. Ondersteuning sportverenigingen	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
13. Werving en behoud vrijwilligers	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
14. Bestuurlijk overleg sportverenigingen	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
15. Verbetering communicatie via gemeentelijke website	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
16. Voorwaarden scheppen en stimuleren ongeorganiseerde sport	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
Sportstimulering				
17. Doelgroepen: jeugd, senioren, functiebeperking en chronisch zieken	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
18. BOS-impuls	Reeds in 2006 aangevraagd en gehonoreerd			
19. Kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS
20. Onderzoek inzet vakleerkrachten	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS
21. Sportkennismaking	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS
22. Samenwerking Onderwijs en Sport	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS

Beleidsvoornemen	2007	2008	2009	2010
Sportstimulering (vervolg)				
23. Stimuleringsmaatregel jongeren	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS
24.28.35. Optimale benutting sportaccommodaties	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
25. Brede School ontwikkeling en Sport	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
26. Jongerenparticipatie	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS
27. Samenwerking Jeugd en Sport	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS
29. Gezonde levensstijl basisschoolleerlingen	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS	Uitvoering BOS
30. 38. Ondersteuning landelijke voorlichtingscampagnes	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
31. Samenwerking Onderwijs, Sport en Gezondheid	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
32. Sportdeelname 55-65 jarigen	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
33. Samenwerking Ouderen, Sport en Gezondheid	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
34. Ondersteuning verenigingen via stimuleringsregel ouderen	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
36. Ondersteuning Traject	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
37. Actieve levensstijl ouderen	Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
40. Regionale afstemming bewegingsactiviteiten		Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
41. Verwijsfunctie bewegingsactiviteiten		Projectplan + Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
42. Structurele functie bewegingsconsulent				Haalbaarheid
43. Ondersteuning (top)sport evenementen	Toepassen	Toepassen	Toepassen	Toepassen
Subsidies en Tarieven				
44. Optimalisering subsidiebeleid			Uitwerking	
45. Nieuw tariefstelsel			Uitwerking	